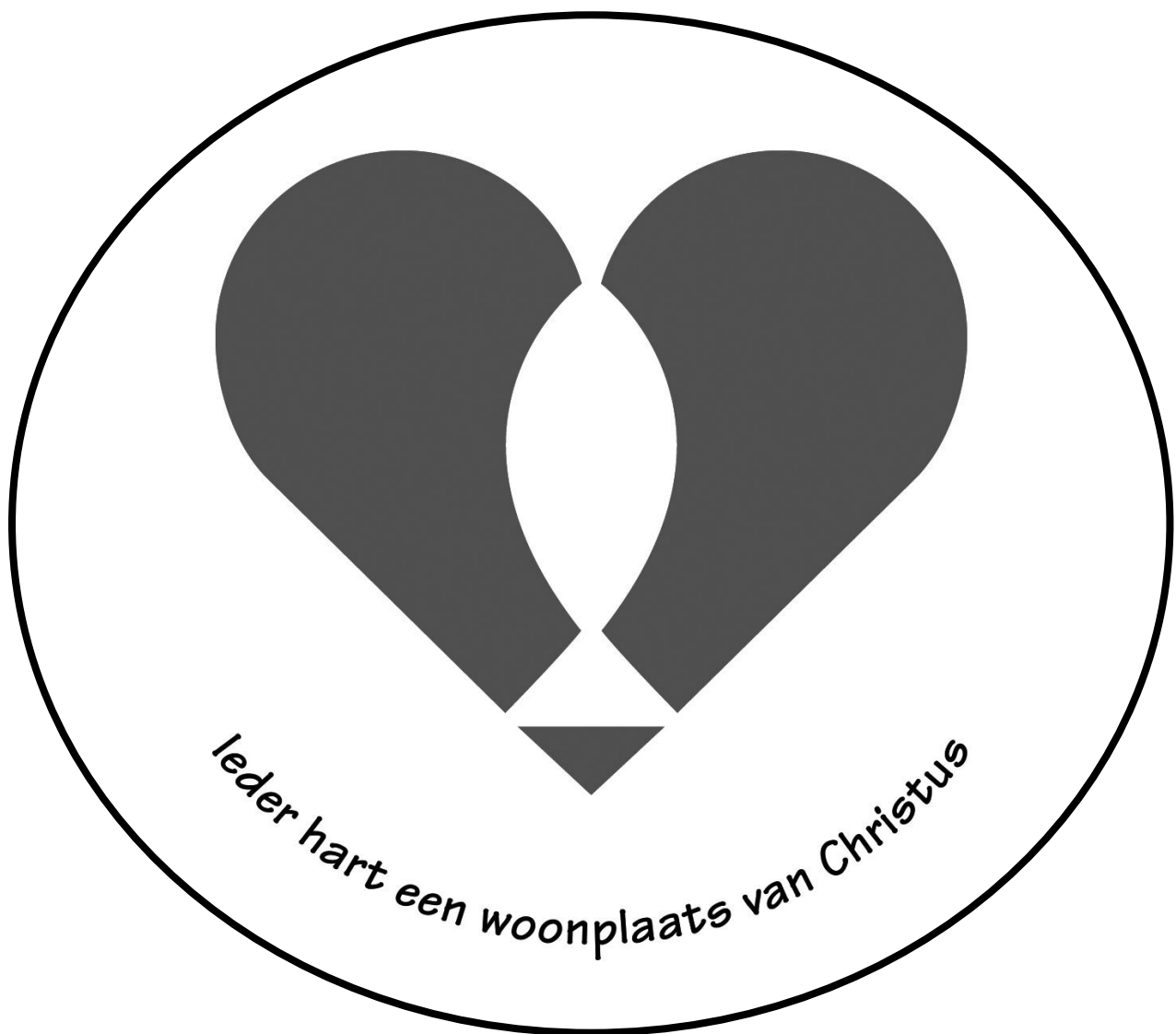

Leven met God (2)

Blok E nivo I : 12-14 jarigen

HANDLEIDING CATECHEET & MENTOR

Beste catecheet/mentor,

Deze map maakt deel uit van een set van vier mappen. We stellen het op prijs als de **set met de mappen aan het eind van dit blok weer ingeleverd** wordt bij degene die het materiaal voor het Kruispunt verzorgt. Op de lijst met afspraken die je aan het begin van het seizoen hebt gekregen staat vermeld wie dat is. Mocht je deze lijst kwijt zijn schiet dan even een lid van de oudercommissie aan. Het materiaal voor het Kruispunt wordt namelijk verzorgt door de oudercommissie.

Het is toegestaan bladen uit deze map te halen. Vermeld hieronder welke bladen je verwijderd hebt zodat we over twee jaar wanneer we opnieuw gebruik hopen te maken van deze map de map eenvoudig weer aan kunnen vullen.

De volgende pagina's werden verwijderd uit deze map voor eigen gebruik:

Inhoudsopgave

Achtergrondinformatie over dit blok	4
De memorisatieteksten tijdens dit blok	4
Korte inhoud van dit blok	5
Achtergrondinformatie per avond.....	6
Opzet per avond	7
Avond 1 Gij zult niet pesten	8
Achtergrondinformatie	8
Lesopzet.....	10
Werkbladen.....	16
Avond 2 Virtuele Moord.....	20
Achtergrondinformatie	20
Lesopzet.....	22
Werkbladen.....	27
Avond 3 Vriendschap en trouw.....	30
Achtergrondinformatie	30
Lesopzet.....	32
Werkbladen.....	38
Avond 4 Niet stelen, maar delen	40
Achtergrondinformatie	40
Lesopzet.....	43
Werkbladen.....	50
Avond 5 Lieg niet!	53
Achtergrondinformatie	53
Lesopzet.....	55
Werkbladen.....	62
Avond 6 Wees niet jaloers!	65
Achtergrondinformatie	65
Lesopzet.....	68
Werkbladen.....	76
Avond 7 De witte en de zwarte hond	79
Achtergrondinformatie	79
Lesopzet.....	81
Werkbladen.....	88
Avond 8 De hele wet in één woord: liefde!	90
Achtergrondinformatie	90
Lesopzet.....	94
Werkbladen.....	99

Achtergrondinformatie over dit blok

In dit blok gaan we het thema behandelen:

Samen leven met God (2)

In dit blok zal het gaan over de het christelijk leven aan de hand van het 6e tot en met het 10e gebod. Daarna komen dan nog een paar onderwerpen, die met christelijk leven te maken hebben aan de orde. In de catechismus gaat het om de zondagen 40-44.

Als achtergrondmateriaal voor je eigen voorbereiding zou je naast het door ons aangeleverde materiaal ook het volgende kunnen gebruiken:

- alle catechese methoden behandelen deze stof. Kijk eens hoe men het daar aanpakt.
(naast ‘Ik geloof’ hebben we als commissie ook exemplaren aangeschaft van de twee nieuwe methoden die recent in onze kring in gebruik zijn genomen: follow-up en geloven.nu)
- Je kunt ook de volgende boeken gebruiken:
 - Egbert Brink Het Woord Vooraf hfst 23
 (methode voor belijdeniscatechese)
 - J.I. Packer Groeien in Christus Novapres
 (deel 4 De Tien Geboden)
 - C. Bijl Uit dankbaarheid leven
 (Over Catechismus znd 34-52)
 - M.R. van der Berg Gij geheel anders
 - J. Douma De Tien geboden I en II

Verder is er natuurlijk ook van alles te vinden op internet.

De memorisatieteksten tijdens dit blok

Week	tekst:
1	Psalm 139: 13-14
2	1 Joh.2:15-16
3	Matt 19:5-6
4	1 Kor 7:19-20
5	1 Tim.6:8-10a
6	1 Joh.3:17-18
7	Gal 5: 22-23a
8	Ef.4:29 en 32
9	Gal 5: 16-17

PS Sla je een week over, sla dan ook die tekst over en neem die dan evt. in de uitloopweek alsnog.

Korte inhoud van dit blok

les	nivo 1 (12-14 jr)	nivo 2 (14-16 jr)	nivo 3 (16-18 jr)
1	Gij zult niet pesten het 6 ^e gebod bijbelgedeelte: Kain en Abel	Dead or love het 6 ^e gebod egoïsme<>liefde HC znd 40	Dead or alive het 6 ^e gebod het bijbelse spreken over dood en leven
2	Virtuele moord het 6 ^e gebod TV en games	Vooroordeel of Veroordeel het 6 ^e gebod	Eerbied voor het leven het 6 ^e gebod
3	Vriendschap en trouw het 7e gebod invalshoek: vriendschap bijbelgedeelte: over Gods trouw	Christen zijn en sex het 7e gebod HC znd 41 sexualiteit	Het huwelijk als driehoeksverhouding het 7e gebod de bijbel over het huwelijk Gen 2:24
4	Niet stelen maar delen het 8e gebod verantwoordelijk voor wat je hebt Gelijkenis van de talenten	Jij en jouw relaties het 7e gebod invalshoek: relaties, verbond, onvoorwaardelijke liefde	Als leven naar het gebod heel moeilijk wordt het 7e gebod keuzeles: - homofilie - echtscheiding
5	Lieg niet! het 9e gebod bijbelgedeelte: sifra en pua (Ex 1) of Rachab en de verspieters	Jij en jouw bezit het 8e gebod bevrijd van hebzucht HC znd 42	Een christen is een gulle gever het 8e gebod christelijk geven 2 Cor 8 en 9
6	Wees niet jaloers! het 10e gebod bijbelgedeelte: Genesis 3	Jij en jouw gepraat het 9e gebod betrouwbaar zijn HC znd 43	Christelijk leven: bevrijd je kruis dragen Christelijk leven en dagelijkse bekering
7	De witte en de zwarte hond geestelijke strijd bijbelgedeelte: Galaten 5	Jij en jouw diepste drijfveren het 10 ^e gebod de diepte van de geboden HC v/a 113	Getuigend christen zijn (1) Over het uitdragen van het geloof
8	De hele wet in één woord: liefde! samenvattend: christelijk leven; bijbelgedeelte: het dubbelgebod	Jij en de verandering van je leven de wet, de onhaalbaarheid van de geboden HC v/a 114	Getuigend christen zijn (2) Over het uitdragen van het geloof

Achtergrondinformatie per avond

NIVO 1: 12-14 jaar

Inleiding

Dit blok gaan we verder met de behandeling van de tien geboden. Over ons hele leven als christen voor God en de naaste.

Je kunt op twee manieren over de wet spreken:

- vanuit de genade

- * eerst gered, dan de wet
- * leven naar Gods wet is geen betaling van de

verlossing, ook geen betaling achteraf

- * het is de Geest, die de wet in het hart van de gelovige schrijft
- * je verdient niks met het houden van de wet, Jezus heeft alles al verdient.
- * het leven volgens de wet is een genadegeschenk van Christus
- * God is je Vader, niet je baas

- vanuit een wetticistisch schema

- * als jij je best doet zal God je zegenen
- * je leeft naar de geboden om gered te worden
- * je houdt de wet omdat je bang bent je verlossing kwijt te raken
- * je leeft vanuit een moeten

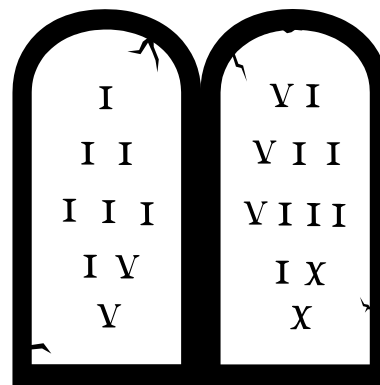
Het is ongelofelijk belangrijk om bij de behandeling van de geboden steeds duidelijk te maken dat we vanuit de genade bezig zijn. Het accent zal moeten vallen op het feit dat het nieuwe bevrijde leven naar Gods wil, een leven is dat Hij in ons wil werken door zijn Geest.

We hebben er voor gekozen in nivo 1. vooral onze insteek te nemen in het behandelen van de stof vanuit concrete bijbelverhalen.

Zorg dat je zelf goed in je hoofd hebt zitten wat in de Catechismus over dit onderwerp zegt:

- zondag 23-24 Rechtvaardiging alleen uit geloof, niet op basis van je goede daden
- zondag 32-33 De noodzaak van een christelijk leven; bekering
- zondag 34-44 De tien geboden

Verdere literatuurtips vindt je op bladzijde 4.

Opzet per avond

Op de volgende bladzijden vind je per avond:

- de leerdoelen
- de lesopzet
- benodigde materialen
- suggesties voor liederen enz.
- ruimte voor evaluatie

de leerdoelen

Probeer per avond in de gaten te houden of je inderdaad de leerdoelen haalt. Mis je bepaalde doelen, of vind je dat andere te hoog gegrepen zijn, noteer dat dan voor de evaluatie.

lesopzet

In dit onderdeel vind je de verschillende lesonderdelen min of meer uitgewerkt. Daarbij is ook een tijdschema aangegeven.

Vind je dat de leerdoelen op een andere manier beter gerealiseerd kunnen worden, heb je leuke alternatieve werkvormen, wil je de tijd liever wat anders indelen? Voel je vrij om die veranderingen aan te brengen. Noteer veranderingen wel op het evaluatieformulier, zodat we er voor een volgende keer onze winst mee kunnen doen.

Soms zal de tijd misschien te krap zijn bemeten. Beslis dan zelf welke onderdelen je inkort of misschien kunt laten vallen.

benodigde materialen

Check van tevoren of de benodigde materialen aanwezig zijn. Kom je dingen tekort, of wil je iets extra's aanschaffen, neem dan even contact op met meneer Bolhuis.

suggesties voor liederen enz

Per avond worden wat suggesties gedaan voor liederen, die je kunt laten zingen. Verder worden wat relevante gedeelten uit de bijbel en de belijdenisgeschriften genoemd. Vind je zelf nog andere liederen of leesgedeelten, geef dat dan even door op het evaluatieformulier.

ruimte voor evaluatie

Het is de bedoeling dat deze methode elke twee jaar beter wordt. Dat kan alleen als jullie je ervaringen, nieuwe ideeën, suggesties enz willen delen.

Tip: vul na elke les even het evaluatieformulier in. Na afsluiting van het blok kun je dan je ideeën, verbeteringen, enz gemakkelijk inbrengen.

Avond 1 Gij zult niet pesten

Achtergrondinformatie

Inleiding

We gaan het 6^e gebod (bega geen moord) behandelen. Om het in de leefwereld van de jongeren te plaatsen spitsen we het toe op ‘pesten’. De bijbelstudie gaat over het verhaal van Kaïn en Abel. Hij vermoorde zijn onschuldige broer. Het tegenbeeld daarvan is Jezus, die zijn leven gaf voor zijn vijanden om hen tot zijn broeders en zusters te kunnen maken.

Bijbelstudie Kaïn en Abel

De broedermoord van Kain op Abel, het is een verhaal waar nog verschillende keren op wordt teruggegrepen in de bijbel.

11 Dit is immers wat u vanaf het begin hebt horen verkondigen: dat we elkaar moeten liefhebben 12 en niet moeten doen zoals Kaïn, die voortkwam uit hem die het kwaad zelf is, en zijn broer doodsloeg. En waarom sloeg hij hem dood? Omdat zijn eigen daden slecht waren en die van zijn broer rechtvaardig. 13 Wees niet verbaasd, broeders en zusters, als de wereld u haat. 14 Wij weten dat we van de dood zijn overgegaan naar het leven omdat we elkaar liefhebben. Wie niet liefheeft blijft in de dood. 15 Iedereen die zijn broeder of zuster haat, is een moordenaar, en u weet dat een moordenaar het eeuwige leven niet blijvend in zich heeft. 16 Wat liefde is, hebben we geleerd van hem die zijn leven voor ons gegeven heeft. Daarom horen ook wij ons leven te geven voor onze broeders en zusters. 17 Hoe kan Gods liefde in iemand blijven die meer dan genoeg heeft om van te bestaan, maar zijn hart sluit voor een broeder of zuster die hij gebrek ziet lijden? (1 Johannes 3)

44 Uw vader is de duivel, en u doet maar al te graag wat uw vader wil. Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. (Johannes 8)

We leren uit deze bijbelgedeelten verschillende belangrijke dingen die samenhangen met het zesde gebod:

- de moord van Kain op Abel werd ‘geïnspireerd’ door de duivel. Jezus noemt de duivel een moordenaar vanaf het allereerste begin (Jezus refereert hier wrschl. aan Genesis 4) en Johannes zegt dat Kain voortkwam uit ‘hem die het kwaad zelf is’. Moord en alles wat er mee te maken heeft is dus duivelswerk.
- haat is voor God ook al een vorm van moord (en wat dacht je van pesten?)
- God verbiedt niet alleen moord maar ge-biedt liefde
- je hart toesluiten voor iemand die het minder heeft is gebrek aan liefde. Ook dit heeft met het zesde gebod te maken.
- als je niet liefhebt blijf je geestelijk dood

‘Ben ik mijn broeders hoeder?’ of ‘Moet ik soms waken over mijn broer?’ is de bekende uitspraak van Kain die blijk geeft van zijn gebrek aan liefde. Uiteindelijk dragen wij allemaal meer van die mentaliteit in ons hart mee dan ons lief is. De positieve oproep tot naastenliefde

die meeklinkt in het verbod op moord overtuigt ons dagelijks van zonde. Wanneer we onze eigen redder zouden moeten zijn zouden we er hopeloos voorstaan.

Gelukkig mogen we bouwen op Jezus die zei:

‘Niemand heeft grotere liefde dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden’ (Joh.15:13)

Jezus gaf zijn leven uit volmaakte liefde. Daar mogen we op bouwen, en deze boodschap mag ons ook veranderen. Jezus zegt in hetzelfde hoofdstuk: ‘Dit is mijn gebod; dat jullie elkaar liefhebben zoals ik jullie heb liefgehad’ (vers 12)

Pesten

Over ‘pesten’ kun je tamelijk veel informatie vinden op internet. Bij het werkblad zijn ook een aantal pagina’s van het internet bijgevoegd. Ook het onderstaande stukje staat daarop:

Aangezien ik zelf eigenlijk mijn hele leven ben gepest, hier ook sites over heb gemaakt op internet en met veel vrienden er over heb gepraat die dit ook hebben mee gemaakt, samen zijn wij tot de volgende gevolgen van pesten gekomen:

- Je voelt je minderwaardig, het voelt niks meer goed te kunnen doen. Dit heeft op alles invloed, van vrienden tot je school.
- Eenzaam, je wordt gezien als anders en vreemd, waar door je veel mensen gemeden wordt, en genegeerd.
- School gaat minder of slecht. Je bent bang om naar school te gaan, en ontwijkt dit het liefste, in je latere leven blijft deze angst heel groot. Ook om naar buiten te gaan. Dit is een angst die nooit helemaal verdwijnt, vooral in nieuwe situaties is dit heel herkenbaar.
- Bang om nieuwe vrienden te maken, en nieuwe contacten aan te gaan. Bang om teleurgesteld te worden.
- Depressief/ zelfmoord. Uiteindelijk kan pesten lijden tot zelfmoord of depressiviteit. Vaak is het ook zo dat je na een tijd het pesten gaat geloven, het is waar wat ze van me denken. Door het pest gedrag wordt je buitengesloten en dit bevordert de depri gevoelens ook niet. Het boek van Carry slee “spijt” gaat hier ook over. Een heel triest en geloofwaardig boek. Want zo is hoe het ook echt gaat.
- Er zijn eigenlijk gewoon te veel gevolgen van pesten. Het liefste zou iedereen willen dat ze niet gepest werden, en dat het helemaal niet bestond. Uiteindelijk zorgt het er wel voor dat je ondanks dat geworden bent, zoals je nu bent.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- De catechisanten kunnen het zesde gebod opzeggen.
- Ze kunnen aangeven waarom pesten zo erg is en wat pesten te maken heeft met het zesde gebod.
- Ze kunnen vertellen dat het zesde gebod niet alleen over het echt doodslaan gaat maar dat het vooral gaat over elkaar liefhebben en er voor andere mensen zijn.
- Ze kunnen vertellen dat Kain voor zichzelf koos en dat op deze manier zijn doodslag begon.
- Ze kunnen vertellen dat Christus alles voor ons overhad , zelfs zijn leven, en daardoor dit gebod helemaal heeft uitgevoerd.

Hart

- Ze zijn van harte bereid zich in te zetten om er voor anderen te zijn.
- Ze nemen zich voor anderen in hun omgeving op te komen.

Handen

- Ze willen hun creatieve gaven inzetten om samen een spel te maken over de 10 geboden.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje: Hoe kom je aan ideeën voor het mentorkwartiertje: - uitwisselen met andere mentoren - zelf bedenken - zie de handleiding van blok A pag I 3-4 of het stuk ‘Kort overzicht van onze aanpak’ Blijf bedenken: het gaat erom aan te sluiten bij hun leefwereld en hun beleving.	
19.15	Uitleg inhoud van deze module: Dit is de eerste les van een nieuw blok. Maar eigenlijk sluit het precies aan bij het vorige. We hebben in blok D de eerste vijf geboden besproken. In dit blok gaan we de laatste vijf geboden bespreken. Het gaat dan veel meer om hoe je met elkaar omgaat. We gaan deze les het zesde gebod bespreken. Vraag aan de catechisanten welk gebod het zesde is. (Gij zult niet doodslaan/pleeg geen moord). Vraag ze: Waar gaat dit gebod over? Alleen over moorden of ook over andere dingen?	

19.20	Pesten Bij het werkblad zitten 4 pagina's van internet (je krijgt ze ook als bijlage bij deze les) over pesten. Laat ze eerst het eerste stukje (de laatste k(n)eus bij gym) en het laatste stukje (pesten) lezen. Laat ze bij opvallende dingen een ! zetten. Verdeel de groep in groepjes van 4: Laat ze a.d.h.v. de volgende vragen de tekst samen bespreken: 1. Wat vond je heel erg of opvallend? Bekijk en bespreek elkaars !'s. 2. Hoe denk je zelf over pesten? 3. Wat is negeren en is dat eigenlijk wel erg? 4. Heb je wel eens eerder iets gezien of gehoord over pesten? Maakte dat indruk? 5. Waarom zouden zoveel kinderen gepest worden, denk je? 6. Wat heeft pesten met het zesde gebod te maken, denk je? Ga het volgende met de hele groep doen: Lees daarna samen HC vraag en antw 105 het volgende stukje: <i>Vraag 105:</i> Wat eist God in het zesde gebod? <i>Antwoord:</i> Dat ik mijn naaste niet van zijn eer beroof, niet haat, kwets of dood¹. Dit mag ik niet doen met gedachten, woorden of gebaren en nog veel minder met de daad, ook niet door middel van anderen, maar ik moet juist alle wraakzucht afleggen² (Dit stukje ook op het werkblad.) Waar zie je hierin iets van pesten terug? Streep dat aan. Leg uit: hoe zie je hierin "pesten" terug. <i>(NB Voor jongeren die zelf gepest zijn of gepest worden kan dit best een heftig onderwerp zijn. Hou het als mentor in de gaten, en spreek er evt. met jongeren die dat nodig hebben persoonlijk over door)</i>	
19.35	Bijbelstudie Genesis 4: 1-9 We gaan dat stuk bijbelgedeelte lezen: Het is het gedeelte over Kain en Abel. Kain sloeg Abel dood. Dat was doodslag. Maar eigenlijk begint het doodslaan al eerder. Het begint bij hoe Kain tegen Abel aankijkt en hoe hij vindt dat hij voor Abel moet zorgen. Lees nu samen Gen.4 : 1-9 Leg uit: Wat mensen zeggen is vaak het resultaat van wat ze denken. Wat zou Kain gedacht hebben toen hij dit zei": Moet ik soms waken	

	over mijn broer? Of in de oude vertaling: Ben ik mijn broeders hoeder?(= herder). Laat ze samen naar het werkblad kijken. Daarop staat het volgende: <pre> graph TD A[Moet ik soms waken over mijn broer? Andere vertaling: Ben ik mijn broeders hoeder?] --- B(Ik zorg voor mijn vader, moeder, broer) A --- C(Ik heb alleen met mezelf te maken.) A --- D(Ik heb alles over voor een ander.) A --- E(Laat iedereen voor zichzelf zorgen dat lijkt me goed genoeg) A --- F(Ik vind het vreselijk wanneer iemand anders iets ergs overkomt) </pre> Laat ze in tweetallen opzoeken welke wolken voor Kain opgaan. Kain kiest dus duidelijk voor zichzelf en niet voor de ander. Hij is jaloers op Abel en daar begint het kwaad. Daar begint eigenlijk de doodslag al. Bij de houding van: Ik ben er voor mezelf en iedereen zorgt maar voor zichzelf. Doodslag begint met de onverschilligheid voor Abel. Kain wordt daarna jaloers en daarna slaat hij hem dood. Dat is wel het tegenovergestelde van de Here Jezus.	
19.40	vervolg bijbelstudie ; Johannes 10 Lees samen Joh 10; 11 - 16 We gaan nu kijken naar de Here Jezus.. Hij zei: Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen. Welke denkwolken (zie volgende pagina) horen bij de Here Jezus? Laat ze dit even kort met zijn tweeën opzoeken.	

19.50

Terug naar het begin:

We hebben gezien Kain die onverschillig en jaloers was. Hij was er niet voor een ander.

We hebben de Here Jezus gezien. Hij hield zoveel van ons dat Hij Zijn leven voor ons gaf. Hij was liefdevol, zorgzaam en zocht het beste voor de mensen om Hem heen.

Wie ben jij? Waar wil jij voor kiezen?

Kijk nu eens terug naar het begin het pesten.

Wat zou jij moeten doen?

Lees als afsluiting vraag en antw 107 (op werkblad)

Schrijf nu eens in 5 dingen op in het do en don't lijstje.

Do this	Don't do this
1	
2	
3	
4	
5	

(tabel op het werkblad)

Wat betekent: Gij zult niet doodslaan eigenlijk? Hoe kun je zelf hieraan voldoen?

20.00	Presentatie: In dit blok gaan we een spel maken over de 10 geboden. Het mag een bordspel zijn zoals memory, kwartet, ganzenbord of triviaant met vragen over de 10 geboden. Het is heel leuk om dit de laatste les samen te spelen. Ga nu eens met zijn allen brainstormen over welk spel jullie samen kunnen maken. Wat is goed te doen? Wie kan er redelijk snel een mooi bord tekenen? Wie kan goed vragen bedenken of de indeling voor kaartjes. Welke spelregels zouden er kunnen zijn? Ga ook alvast samen brainstormen over hoe verdelen we de geboden dan over het spel. De geboden die we in het vorige blok behandeld hebben doen hierbij ook weer mee. Wietske Heller heeft een voorbeeld kwartet. Misschien dat dit voor inspiratie zorgt? Kijk weer samen naar de collages over de eerste vijf geboden. Wat biedt dit voor aanknopingspunten voor het spel?	
20.15	- Houdt voor de volgende keer bij hoeveel computerspelletjes met geweld speel je? Hoeveel tv programma's met geweld kijk je? Hoeveel mensen gaan daarin dood? Of doodt jij? Sluiting: Sluit af met een lied en met gebed. Vraag of er naar aanleiding van het onderwerp nog gebedspunten zijn.	
voor de volgende keer.	- de opdracht mbt computerspelletjes	

c. benodigde materialen

- evt. iets voor mentorkwartiertje
- evt. voorbeeldspellen voor de presentatie
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 8, Ps 139, Gz 176: 1,8,13; LB 285; LB 481

bijbelgedeelten: Gen 4:1-9; Mat 5:21-26; Rom 12:9-21

belijdenis: HC znd 40

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kunnen aangeven waarom pesten zo erg is en wat pesten te maken heeft met het zesde gebod.				
	Ze kunnen vertellen dat het zesde gebod niet alleen over het echt doodslaan gaat maar dat het vooral gaat over elkaar liefhebben en er voor andere mensen zijn.				
	Ze kunnen vertellen dat Kain voor zichzelf koos en dat op deze manier zijn doodslag begon				
	Ze kunnen vertellen dat Christus alles voor ons overhad , zelfs zijn leven, en daardoor dit gebod helemaal heeft uitgevoerd.				
	Ze zijn van harte bereid zich in te zetten om er voor anderen te zijn.				
	Ze nemen zich voor anderen in hun omgeving op te komen.				
	Ze willen hun creatieve gaven inzetten om samen een spel te maken over de 10 geboden.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Gij zult niet pesten

blok E - nivo 1 - avond 1

Pesten

Lees eerst de stukjes met een haakje
ervoor en geef met een ! aan wat je opvalt.
Bespreek daarna de vragen onderaan.

VIe gebod:

Anti-pest
Contract

NIEUWE RUBRIEK Psychopraat - Pesten kan leiden tot zelfmoord

Toegevoegd op 16-01-2006

Thema's: **Psyche, X[iSt] in Christ**

Auteur: **Judith Witte**

De laatste k(n)eus bij gym...

De wekker gaat, je wordt wakker. Vandaag is het weer maandag en dat betekent school! Je maag draait om, je wordt misselijk en bedenkt opgelucht: 'misschien ben ik wel ziek...vandaag en morgen...en overmorgen...'

En dan die gymles; wachten tot je uitgekozen wordt door diegenen die een team mogen samenstellen....Je wordt al zenuwachtig en hoopt dat je nu eens niet als laatste wordt gekozen. En dan toch...Als enige overblijven en weten dat ze je liever niet willen hebben, omdat ze toch vinden dat je alles verknalt. Wat voel jij je dan waardeloos.

Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk uitoefenen van psychische en / of lichamelijke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Het kan gaan om schelden, vernederen, uitlachen, trekken aan kleding, schoppen, slaan, in de val laten lopen, klem zetten, opsluiten, vernielen van spullen enzovoorts. Enkele cijfers over de verschillende vormen van pesten.

Soortpesten	Jongens	Meisjes
Verbaal	54,4%	43,1%
Fysiek	22,8%	20,2%
Stelen, vernielen	8,8%	9,2%
Uitsluiten, negeren		22%
	10,5%	

Bron: *Het Vlaamse beleidsplan, 2003*

© 2005 X[iSt] in Christ

Gevolgen van pesten:

Aangezien ik zelf eigenlijk mijn hele leven ben gepest, hier ook sites over heb gemaakt op internet en met veel vrienden er over heb gepraat die dit ook hebben mee gemaakt, samen zijn wij tot de volgende gevolgen van pesten gekomen:

- Je voelt je minderwaardig, het voelt niks meer goed te kunnen doen. Dit heeft op alles invloed, van vrienden tot je school.
- Eenzaam, je wordt gezien als anders en vreemd, waar door je veel mensen gemeden wordt, en genegeerd.
- School gaat minder of slecht. Je bent bang om naar school te gaan, en ontwijkt dit het liefste, in je latere leven blijft deze angst heel groot. Ook om naar buiten te gaan. Dit is een angst die nooit helemaal verdwijnt, vooral in nieuwe situaties is dit heel herkenbaar.
- Bang om nieuwe vrienden te maken, en nieuwe contacten aan te gaan. Bang om teleurgesteld te worden.
- Depressief/ zelfmoord. Uiteindelijk kan pesten lijden tot zelfmoord of depressiviteit. Vaak is het ook zo dat je na een tijd het pesten gaat geloven, het is waar wat ze van me denken. Door het pest gedrag wordt je buitengesloten en dit bevordert de depri gevoelens ook niet. Het boek van Carry slee "spijt" gaat hier ook over. Een heel triest en geloofwaardig boek. Want zo is hoe het ook echt gaat.
- Er zijn eigenlijk gewoon te veel gevolgen van pesten. Het liefste zou iedereen willen dat ze niet gepest werden, en dat het helemaal niet bestond. Uiteindelijk zorgt het er wel voor dat je ondanks dat geworden bent, zoals je nu bent.

Pesten

We zaten met 14 in een klas en 3 van de 14 werden gepest ik en nog 2 jongens. Ik nog niet zo erg maar die 2 jongens wel en het was voor de rest van de klas meedoen of zelf gepest worden. Op de voetbal hebben dezelfde 2 jongens samen met nog anderen mij weggepest. Bij de tennisclub was er een jongen Y. en hij had constant de pik op mij. Hij heeft me het eerste jaar dat ik op middelbaar zat ook nog gepest. Op de tekenles was een groepje van 2 jongens en 2 meisjes dat mij de hele tijd pestte. Ze hebben mij een keer met 4 op de grond gegooid. Dankzij vriendinnen was er toen niet meer gebeurd. Zij haalden de leerkrachten. En in de middelbare school heeft S. mij er echt onder door gehaald. Hij kon me niet uistaan en onze klastitularis had ons naast elkaar gezet waarbij hij me de hele tijd met een elastiek tegen mijn rug zat aan te schieten. Hij heeft zelfs mijn boekentas een keer weggenomen en mij zitten bellen en sms'jes te sturen zodat mijn gsm in de klas zou afgaan en ik straf zou krijgen. Ik heb het jaar daarop mijn studierichting die ik had opgegeven veranderd omdat hij dezelfde zou gaan doen. Ik heb zelfmoordneigingen gehad en heb hier ook bindingsangst aan overgehouden door een groot gebrek aan zelfvertrouwen. Kheb een rotjeugd achter de rug en ik heb vaak het gevoel dat ik een volwassene in een kinderlichaam ben.

Esther

Bron: www.pestweb.nl

-
1. Wat vond je heel erg of opvallend? Bekijk en bespreek elkaars !'s.
 2. Hoe denk je zelf over pesten?
 3. Wat is negeren en is dat eigenlijk wel erg?
 4. Heb je wel eens eerder iets gezien of gehoord over pesten? Maakte dat indruk?
 5. Waarom zouden zoveel kinderen gepest worden, denk je?
 6. Wat heeft pesten met het zesde gebod te maken, denk je?

Vraag en antwoord 105 HC

Wat eist God in het zesde gebod?

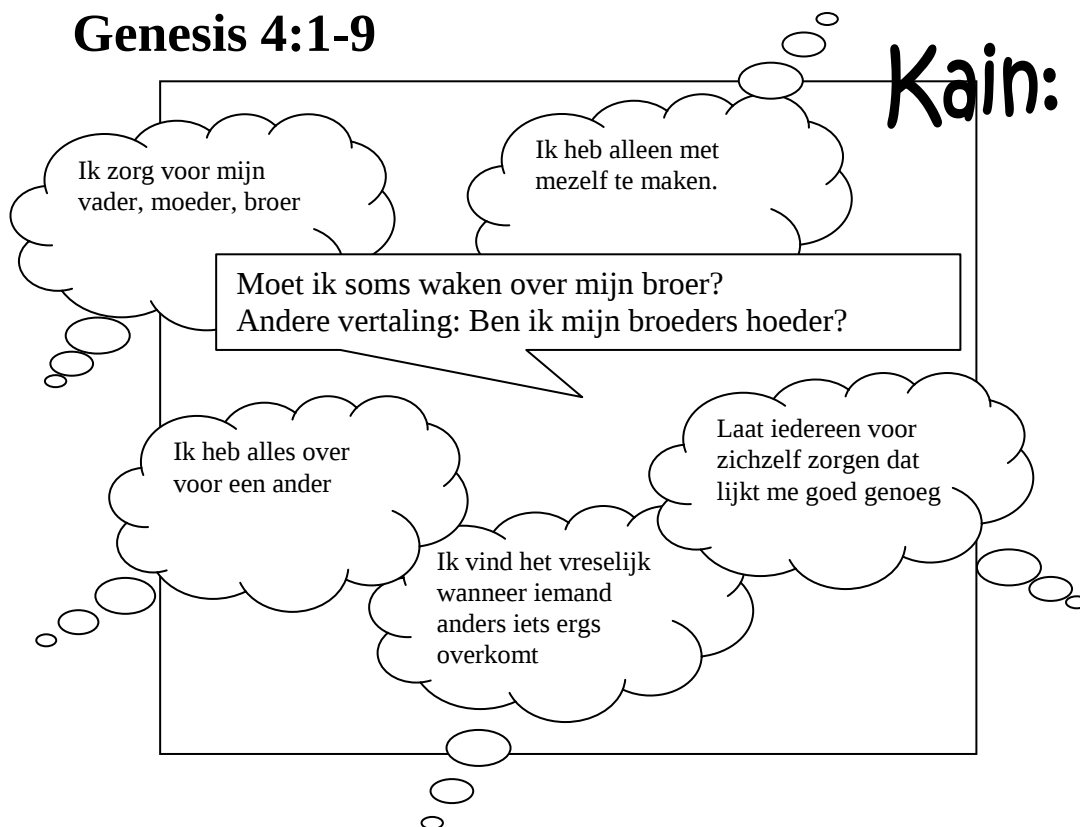
Dat ik mijn naaste niet van zijn eer beroof, niet haat, kwets of dood'. Dit mag ik niet doen met gedachten, woorden of gebaren en nog veel minder met de daad, ook niet door middel van anderen, maar ik moet juist alle wraakzucht afleggen.

Waar zie je hierin iets van pesten terug?

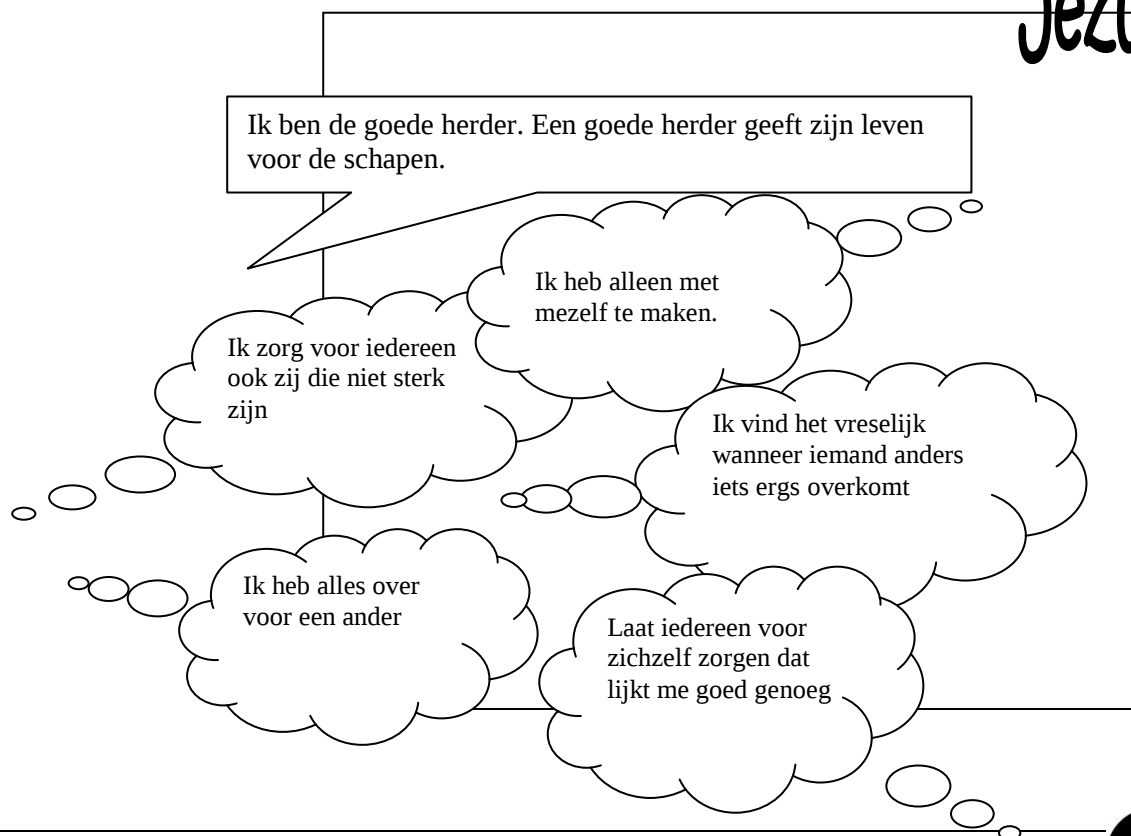
Genesis 4:1-9

Kain:

Johannes 10:11-16

Jezus:

Terug naar het begin...

Vraag en antwoord 107 HC

Maar is het genoeg dat wij onze naaste, zoals gezegd, niet doden?

Nee, want terwijl God afgunst, haat en toorn verbiedt, gebiedt Hij dat wij onze naaste liefhebben als onszelf, jegens hem geduldig, vredelievend, zachtmoedig, barmhartig en vriendelijk zijn, zijn schade zoveel mogelijk voorkomen en dat wij ook onze vijanden goed doen.

	
Do this	Don't do this
1	
2	
3	
4	
5	

Houd voor de volgende keer bij hoeveel computer-spelletjes met geweld speel je? Hoeveel tv programma's met geweld kijk je? Hoeveel mensen gaan daarin dood? Of dood jij?

Psalm 139: 13,14

U was het die mijn nieren vormde, die mij weefde in de buik van mijn moeder. Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan, wonderbaarlijk is wat u gemaakt hebt. Ik weet het, tot in het diepst van mijn ziel.

Avond 2 Virtuele Moord

Achtergrondinformatie

inleiding

Het doel van deze les is om tegen de achtergrond van het 6^e gebod het veelvuldige geweld dat in spelletjes en films voorkomt te bespreken. Het gaat er niet in de eerste plaats om om te vertellen wat wel en niet mag. Veel belangrijker is het om ze te leren ook hun game- en kijkgedrag te leren zien in het licht van Gods gebod.

In deze les wordt daarom naar verhouding veel tijd besteed aan inventarisatie en discussie, en minder tijd aan het overdragen van inhoudelijke kennis.

Info van internet

Hieronder wat materiaal van internet dat mogelijk als een uitgangspunt voor lesopzet of bespreking kan dienen. Afkomstig van <http://tvgeweld.nl> Op deze site zijn meer informatieve artikelen over dit onderwerp te vinden.

De British Board of Film Classification heeft de game (computerspel) Manhunt2 verboden. De reden is de uitzonderlijke wijze waarop spelers worden aangemoedigd sadistische moorden te plegen.

In Manhunt2 kruipt de speler in de rol van moordenaar en slacht op beestachtige manier mensen af. Over de eerste versie van Manhunt ontstond ook al ophef. Een moord in 2004 zou volgens nabestaanden geïnspireerd zijn door de game. Een 17-jarige Britse jongen zou zijn drie jaar jongere slachtoffertje met Manhunt1 als voorbeeld van het leven hebben beroofd.

10 jaar geleden werd voor het laatst een computerspel in Groot-Brittannië op de zwarte lijst gezet. Toen werd het racespel Carmageddon verboden. In die game moet een speler in de rol van automobilist zoveel mogelijk voetgangers overrijden. In hoger beroep werd het verbod overigens weer opgeheven.

Door de PvdA en de ChristenUnie zijn over Manhunt2 en over het beleid t.a.v. gewelddadige games kamervragen gesteld. De jongerenorganisatie van de PvdA heeft kritiek geuit n.a.v. de vragen. Zij willen in dit soort gevallen geen verboden maar strenge handhaving van de bestaande leeftijdsgrenzen.

Inmiddels is bekend geworden dat producent Take-Two Interactive Software de lancering van Manhunt 2 voorlopig in de koelkast zet. Deze beslissing komt nu na het Britse verbod de Amerikaanse Entertainment Software Ratings Board (ESRB) het spel de classificatie "enkel geschikt voor volwassenen" heeft gegeven. Veel Amerikaanse winkelketens weigeren om games met een dergelijk label te verkopen. De doodssteek kwam toen Sony en Nintendo aangaven dat ze het spel niet wilden uitbrengen met deze classificatie.

Take-Two onderzoekt nu zijn opties. Die zijn vrij beperkt. Ofwel het spel wordt definitief opgeborgen, ofwel het bedrijf past het spel aan, zodat het minder gewelddadig wordt. Een laatste optie is dat het spel uitgebracht wordt voor pc's, maar dan loopt Take-Two de lucratieve consolemarkt mis.

Ontleend aan diverse bronnen juni/juli 2007

De vruchten van de Geest

Waar de Geest het voor het zeggen heeft, gaan we steeds meer op Christus lijken: Dat is de vrucht van de Geest in ons leven. In Galaten 5 contrasteert Paulus een leven naar onze eigen zondige aard, met een leven door de Geest:

werken van het vlees	vrucht van de Geest
1. verwrongen uitingen van liefde: hoerij, onreinheid, losbandigheid	1. de ware liefde
2. valse godsdienst afgoderij, toverij	2. ware godsdienst blijdschap
3. vijandschap veten, twist, tweedracht partijschappen	3. gemeenschap vrede, vriendelijkheid trouw
4. uitspatting dronkenschap, brasserie	4. zelfbeheersing

Zo openbaart zich de inwoning van de Geest in de gemeente dus via de vrucht in het leven van de gelovigen.

Je kunt ook zeggen: De vrucht van de Geest was volmaakt aanwezig in het leven van de Here Jezus. Wij worden naar zijn beeld veranderd:

- 2 Kor 3:18

18 Wij allen die met onbedekt gezicht de luister van de Heer aanschouwen, zullen meer en meer door de Geest van de Heer naar de luister van dat beeld worden veranderd.

In het kader van dit onderwerp zou het leuk kunnen zijn om te vragen: zou Jezus deze computerspelletjes ook doen als Hij nu jullie leeftijd had?

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze kunnen uitleggen waarom ze vinden dat ze wel of niet gewelddadige computerspelletjes kunnen doen.
- Ze kunnen uitleggen waarom ze vinden dat ze wel of niet kunnen kijken naar gewelddadige tv programma's of films.
- Ze kunnen de vruchten van de Geest benoemen.

Hart

- Ze zijn bereid hun leven naast Gods gebod: Gij zult niet doodslaan, te leggen en hun levensstijl daaraan te spiegelen en eventueel hun gedrag te veranderen.

Handen

- Ze willen hun creatieve gaven inzetten om Gods geboden in een mooi spel te verwerken.

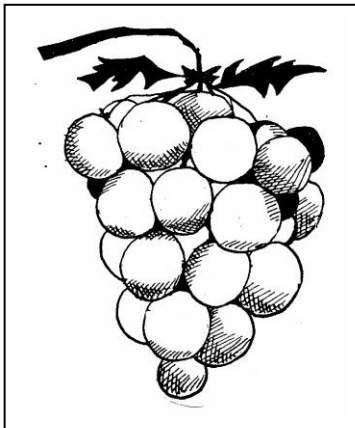
b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje	
19.15	Terugblik en vooruitblik We gaan eerst terugblikken op de vorige keer: We hebben gezien dat “Gij zult niet doodslaan” veel meer betekent dan Gij zult anderen geen pijn doen en vermoorden. Het betekent ook dat je voor anderen het goede doet en zoekt. Dit heeft ook veel te maken met pesten. Pesten mag natuurlijk niet. Het kan hele schadelijke gevolgen hebben voor degene die gepest wordt. Maar God vraagt zelfs dat je pesten voorkomt en dat je het goede doet voor een ander. Vraag eens aan de groep of ze deze week daarover nog hebben nagedacht en of ze nog dingen hebben kunnen doen uit hun lijstje of juist niet gedaan hebben? We gaan deze les ook spreken over het zesde gebod. Maar dan veel meer over gewelddadige spelletjes en films, tvprogramma's enz.	
19.20	Inventarisatie Verdeel de groep in groepjes van 2. Laat ze elkaar interviewen: (vragen op werkblad) A. krijgt 5 minuten om b. te interviewen, en daarna krijgt b 5 minuten om a.te interviewen. Het gaat om de volgende vragen:	

	1. Welke computerspellen heb je de afgelopen week gespeeld? 2. Zat er ook geweld in? 3. Wat heb je de afgelopen week op TV gekeken? 4. Welke films heb je de afgelopen week gekeken? 5. Zaten daar ook moorden/geweld in? 6. Hoeveel doden heb je gezien? 7. Hoeveel doden heb je gemaakt (digitaal dus)? 8. Wat maakte het leuk/spannend/ eng? Op het werkblad staat het volgende: Ze vullen daarop dus de antwoorden van die ander in. <table border="1" data-bbox="336 629 1246 969"> <thead> <tr> <th>Dag</th> <th>Comp spel</th> <th>TV</th> <th>Film</th> <th>Hoeveel doden gezien?</th> <th>Hoeveel doden gemaakt?</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> Op de muur hangen flaps: 6 verschillende: Comp. Spel / TV / Film/ Wat is er zo leuk aan/ hoeveel doden gezien/ hoeveel doden gemaakt (digitaal). Aan het eind van de interviews gaan ze de antwoorden invullen op de flaps. We krijgen dan dus een verzameling spellen, TV programma's en films te zien en waarom het zo leuk is om te kijken/doen en getallen met hoeveel doden. (misschien leuk om eens op te tellen. Hoeveel geweld zien ze dus eigenlijk?) (dit is uiteraard zonder namen van jongelui) Bekijk samen eens. Vergelijk de antwoorden. Ga vooral ook kijken naar wat het zo leuk maakt.? Is het het geweld? De missie? De spanning? Probeer samen met hen te kijken naar waarom het zo leuk is.	Dag	Comp spel	TV	Film	Hoeveel doden gezien?	Hoeveel doden gemaakt?	1						2						3						4						5						6						
Dag	Comp spel	TV	Film	Hoeveel doden gezien?	Hoeveel doden gemaakt?																																							
1																																												
2																																												
3																																												
4																																												
5																																												
6																																												
19.35	Laat ze in duo's Gal 5: 22, 23. Laat ze even voor zichzelf in de druiventros (zie hieronder) opschrijven welke vruchten van de Geest er zijn. Laat daarna ieder een vrucht noemen (iedereen kan checken of hij of zij die vrucht ook genoteerd heeft), en bespreek even of ze begrijpen wat die vrucht inhoudt. Zijn er moeilijke woorden bij, leg die dan uit.																																											

	De illustratie van de druiventros, zoals die op het werkblad staat. 							
19.45	Vergelijking vruchten v.d. Geest met gemaakte inventarisatie Vraag daarna aan de groep: Wanneer jullie de vruchten van de Geest zien en wat er op de flaps staat: Kan dat samen? Passen de genoemde dingen/motivaties in het kader van de vruchten van de Geest? Het is nu niet de bedoeling om samen tot één conclusie te komen. Alleen samen hierover nadenken. Het kan zijn dat de ene catechisant vindt dat het best nog kan omdat TV, film en spelletjes niet echt zijn.							
19.50	Stellingspel Bespreek de volgende stellingen: Er staan op het werkblad tegengestelde meningen over geweld op TV, film en computer. Laat ze de cirkeltjes in het midden invullen. Waar staan ze en waarom daar: Wanneer de tijd het toelaat zouden ze het eerst individueel in kunnen vullen daarna bespreken in een groepje van 3 en tenslotte samen. Maar het kan ook vanaf individueel invullen en daarna meteen samen. Op het werkblad het volgende <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Iemand doden in computerspelletjes kan best want dat is niet echt.</td><td>O O O O</td><td>Iemand in computerspelletjes doden kan niet want dat is geweld en dat is ook doodslag.</td></tr> <tr> <td>Ik ben al zo gewend aan geweld dat het mij niets meer doet. Dus ik kan er gerust naar kijken of er een spelletje mee</td><td>O O O O</td><td>Het is helemaal niet goed om aan geweld te wennen. Je moet er eigenlijk steeds weer van</td></tr> </tbody> </table>	Iemand doden in computerspelletjes kan best want dat is niet echt.	O O O O	Iemand in computerspelletjes doden kan niet want dat is geweld en dat is ook doodslag.	Ik ben al zo gewend aan geweld dat het mij niets meer doet. Dus ik kan er gerust naar kijken of er een spelletje mee	O O O O	Het is helemaal niet goed om aan geweld te wennen. Je moet er eigenlijk steeds weer van	
Iemand doden in computerspelletjes kan best want dat is niet echt.	O O O O	Iemand in computerspelletjes doden kan niet want dat is geweld en dat is ook doodslag.						
Ik ben al zo gewend aan geweld dat het mij niets meer doet. Dus ik kan er gerust naar kijken of er een spelletje mee	O O O O	Het is helemaal niet goed om aan geweld te wennen. Je moet er eigenlijk steeds weer van						

	doen.		schrikken. Geweld is iets ergs!
	Er zit wel verschil tussen het journaal of een gewone TV serie. Journaal kijk je om op de hoogte te blijven. Een TV serie is alleen maar voor de lol.	O O O O	Je kan of naar allebei kijken of naar geen enkele. Er is geen verschil tussen journaal en iets anders.
	Genieten van Geweld op TV, computer en film is helemaal fout. Het is niet liefdevol en God vraagt dat we liefdevol zijn.	O O O O	Genieten van geweld op TV, computer en film maakt niet uit. Het is toch niet echt je doet er niemand kwaad mee.
	Het maakt uit waarom je een gewelddadig spelletje doet: geniet je van geweld dan is het fout. Maar gaat het erom iets te bouwen een missie te volbrengen dan mag dat wel.	O O O O	Waarom je het doet maakt niet uit. Het mag gewoon helemaal niet.
	Een spel met een missie. (je moet bijvoorbeeld de derde wereld voorzien van eten) zonder geweld is net zo leuk als een spel met een missie waarbij je een vijand moet verslaan.	O O O O	Een spel met een missie waarbij je de vijand moet verslaan met een leger is echt leuker en spannender.
20.00	Presentatie: Ga nu samen bepalen hoe het spel eruit moet komen te zien. Wat wil je in het spel stoppen over de eerste 3 geboden. Hoe gaat het bord en de kaarten eruit zien.(wanneer dat nodig is) Wie gaan dat voor de volgende keer uitwerken. Het speldeel over de eerste drie geboden.		

c. benodigde materialen

- Flaps, stiften
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

(zelfde als vorige week)

zingen: Ps 8, Ps 139, Gz 176: 1,8,13; LB 285; LB 481

bijbelgedeelten: Gen 4:1-9; Mat 5:21-26; Rom 12:9-21

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kunnen uitleggen waarom ze vinden dat ze wel of niet gewelddadige computerspelletjes kunnen doen.				
	Ze kunnen uitleggen waarom ze vinden dat ze wel of niet kunnen kijken naar gewelddadige tv programma's of films.				
	Ze kunnen de vruchten van de Geest benoemen.				
	Ze zijn bereid hun leven naast Gods gebod: Gij zult niet doodslaan, te leggen en hun levensstijl daaraan te spiegelen en eventueel hun gedrag te veranderen.				
	Ze willen hun creatieve gaven inzetten om Gods geboden in een mooi spel te verwerken.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

--	--

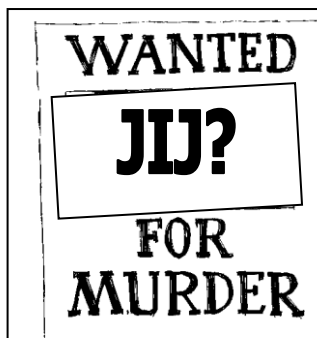
Werkbladen

Virtuele moord

blok E - nivo 1 - avond 2

Game over.....

Inventarisatie

1. Welke computerspellen heb je de afgelopen week gespeeld?
2. Zat er ook geweld in?
3. Wat heb je de afgelopen week op TV gekeken?
4. Welke films heb je de afgelopen week gekeken?
5. Zaten daar ook moorden/geweld in?
6. Hoeveel doden heb je gezien?
7. Hoeveel doden heb je gemaakt (digitaal dus)?
8. Wat maakte het leuk/spannend/ eng?

Dag	Computer spel	TV	Film	Hoeveel doden gezien	Hoeveel doden gemaakt
1					
2					
3					
4					
5					
6					

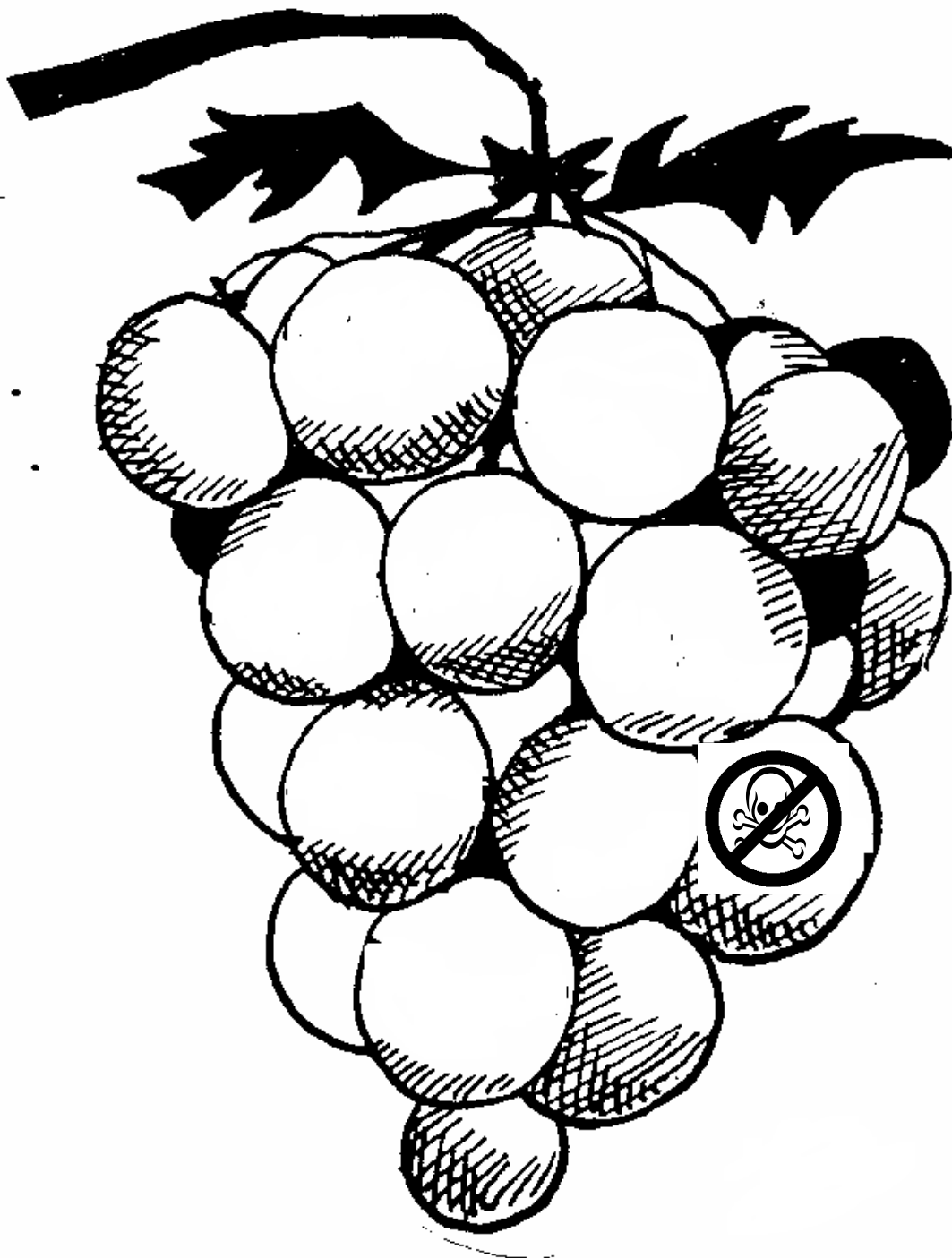

1 Johannes 2: 15 - 16

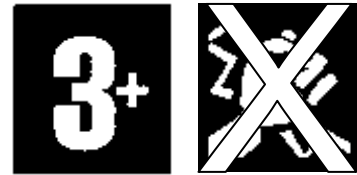
Heb de wereld en wat in de wereld is niet lief. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem, want alles wat in de wereld is - zelfzuchtige begeerte, afgunstige inheligheid, pronkzucht -, dat alles komt niet uit de Vader voort, maar uit de wereld.

Galaten 5: 22-23

Stellingen - game

Iemand doden in computerspelletjes kan best want dat is niet echt.	☐ ☐ ☐ ☐	Iemand in computerspelletjes doden kan niet want dat is geweld en dat is ook doodslag.
Ik ben al zo gewend aan geweld dat het mij niets meer doet. Dus ik kan er gerust naar kijken of er een spelletje mee doen.	☐ ☐ ☐ ☐	Het is helemaal niet goed om aan geweld te wennen. Je moet er eigenlijk steeds weer van schrikken. Geweld is iets ergs!
Er zit wel verschil tussen het journaal of een gewone TV serie. Journaal kijk je om op de hoogte te blijven. Een TV serie is alleen maar voor de lol.	☐ ☐ ☐ ☐	Je kan of naar allebei kijken of naar geen enkele. Er is geen verschil tussen journaal en iets anders.
Genieten van Geweld op TV, computer en film is helemaal fout. Het is niet liefdevol en God vraagt dat we liefdevol zijn.	☐ ☐ ☐ ☐	Genieten van geweld op TV, computer en film maakt niet uit. Het is toch niet echt je doet er niemand kwaad mee.
Het maakt uit waarom je een gewelddadig spelletje doet: geniet je van geweld dan is het fout. Maar gaat het erom iets te bouwen een missie te volbrengen dan mag dat wel.	☐ ☐ ☐ ☐	Waarom je het doet maakt niet uit. Het mag gewoon helemaal niet.
Een spel met een missie. (je moet bijvoorbeeld de derde wereld voorzien van eten) zonder geweld is net zo leuk als een spel met een missie waarbij je een vijand moet verslaan.	☐ ☐ ☐ ☐	Een spel met een missie waarbij je de vijand moet verslaan met een leger is echt leuker en spannender.

Play ♥ go in?

Avond 3 Vriendschap en trouw

Achtergrondinformatie

Inleiding

Het 7^e gebod heeft ook buiten de context van huwelijk en sexualiteit veel te zeggen. De insteek, die we voor deze leeftijdsgroep nemen is die van trouw in vriendschappen. Daarbij nemen we Gods trouw, en de trouw en vriendschap van Jezus als referentiepunt.

Overgenomen uit Geloven.nu les 16.2

- Wat is vriendschap?

Een goede vriendschap kan veel voor iemand betekenen. Je leert elkaar goed kennen en aanvoelen, deelt gezamenlijke interesses, herkent elkaar in bepaalde gedachten of ideeën, kunt samen veel plezier maken, elkaar troosten en waarschuwen, helpen en opbeuren. In het spreukenboek staan heel wat spreuken over de waarde die een goede vriendschap heeft, Spr. 17: 17; 18 : 24; 27 : 5. 6, 10.

- Goede vrienden?

Vriendschap is waardevol. Vrienden kunnen je leven op een positieve manier beïnvloeden. Je deelt samen mooie en blijde ervaringen, je steunt elkaar in verdriet en moeite. Je kunt je uitspreken tegen elkaar en in praktische dingen een goede hulp zijn voor elkaar. Het geeft je vriendschap een extra diepgang als je je vertrouwen op God kunt delen. Als je bij elkaar de liefde voor God herkent en elkaar kunt aanspreken met woorden uit de bijbel.

Vrienden kunnen je echter ook op het verkeerde pad helpen, als ze je overhalen tot foute keuzes, je meenemen naar plaatsen waar je niet hoort te zijn en je met een levensstijl in praktijk brengen die strijdig is met Gods wil of die Hem geen eer geeft. Daarom is het een terechte vraag: Waar zoek je je vrienden?

- Behoeft aan vriendschap

De Here God heeft de mens zo geschapen dat hij behoefte heeft aan contact, niet om eenzaam te leven. Toch zijn er wel veel mensen eenzaam. Echte trouw, betrokkenheid en opofferingsgezindheid lijken in de maatschappij steeds zeldzamer te worden. Toch zijn dat eigenschappen die God zelf aan de mens gegeven heeft en die passen bij een christelijk leven. Het is een geschenk van God als je goede vrienden krijgt, je kunt jezelf ook afvragen: voor wie kan ik een goede vriend zijn. Je hoeft niet lijdzaam af te wachten, maar je vriendschap als een geschenk aan anderen geven.

Gods relatie met zijn volk als spiegel voor onze relaties

In het boek Hosea vergelijkt God de relatie met zijn volk met een huwelijk. Dit gebeurt op meer plaatsen in het OT, maar Hosea is het bekendste. Hiermee correspondeert Efeze 5 waar Paulus het huwelijk vergelijkt met de relatie tussen Christus en de gemeente.

Dit is het geheim van het huwelijk. Hieronder een stuk uit een preek van mij over dit punt:

het geheim van het huwelijk

Eerst dus over het geheim van het huwelijk. Dat het wonder tussen man en vrouw een geheim (of mysterie) is zijn de woorden van Paulus. Als Hij in Efeze 5 schrijft over huwelijk en seksualiteit schrijft hij: *Een man zal zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw en die twee zullen één lichaam zijn. Dit mysterie is groot – en ik betrek het op Christus en de kerk.* Opvallende taal. Paulus zegt hier dus: De totale levenseenheid van een man en vrouw die tot uitdrukking komt in de seksualiteit is een beeld van de verhouding tussen Christus en de kerk. Dat is het geheim van het huwelijk. Dit is een nieuwtestamentische manier van zeggen van iets dat in het OT ook al op heel manieren onder woorden was gebracht. Heel vaak had God zijn verhouding met zijn volk Israël vergeleken met een huwelijk: Een verbond tussen twee partijen waarin sprake is van liefde en levenslange trouw. Als zijn volk andere goden achterna liep, dan noemde God dat overspel. Het volk Israël was getrouwd met God en was vertrouwd met deze vergelijking: het huwelijk als beeld van Gods liefde en trouw. Toen de Here Jezus op aarde kwam heeft Hij zich deze beeldspraak toegeëigend. Hij was de bruidegom en de kring van gelovigen die om Hem heen ontstond was de bruid. Je zou kunnen zeggen: het huwelijk tussen God en het volk Israël (uit het OT) komt tot vervulling in het huwelijk tussen Christus en de nieuwtestamentische kerk.

Dit is heel belangrijk om te weten. God heeft het huwelijk tussen man en vrouw ontworpen om iets te laten zien van wie Hij is en hoe we zijn relatie met ons moeten indenken. Het huwelijk is de plek bij uitstek waar zichtbaar kan worden wat we ons bij Gods liefde en trouw moeten voorstellen. Als ik het zo mag zeggen: Het huwelijk is bedoeld als visualisatie van Gods verbondstrouw.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kunnen het zevende gebod opzeggen.
- Ze weten dat God in dit gebod van hen vraagt dat ze trouw zijn aan anderen.
- Ze kunnen vertellen hoe het is om vrienden te hebben, en hoe het is om vriend van iemand te zijn.
- Ze kunnen een beschrijving geven van trouw zijn
- Ze kunnen vertellen hoe de Here Jezus in Zijn leven trouw was aan de mensen om Hem heen.
- Ze kunnen uit psalm 105/106 teksten halen die trouw zijn beschrijven en die koppelen aan omschrijvingen van trouw zijn.

Hart

- Ze willen graag trouw zijn aan anderen ook al is het soms moeilijk om trouw te zijn aan hun vrienden/vriendinnen.
- Ze zijn God/Jezus dankbaar voor Zijn trouw.
- Ze willen hun vrienden/vriendinnen in gebed bij de Here brengen.

Handen

- Zie vorige les.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugblik, intro deze week We hebben de vorige keren gekeken naar het zesde gebod. Dit vooral aan de hand van de onderwerpen pesten en geweldadige TV series/films/spelletjes. We hebben gezien dat God meer vraagt dan alleen het niet pesten, plagen maar dat God ook wil dat je het goede zoekt en doet voor andere mensen. Over de spelletjes hebben we alleen gezamenlijk nagedacht. Deze les gaan we kijken naar het zevende gebod. Vraag eerst weer aan de groep of ze weten welk gebod dit is: Gij zult niet echtbreken/pleeg geen overspel. Dit is met name gericht op het huwelijk en intimiteit/seksualiteit tussen man en vrouw. Daarbij gaat het vooral over trouw zijn aan elkaar. Leg uit: Wij gaan in deze lessen nog niet huwelijkstrouw enzo bespreken maar meer nog trouw/vriendschap.	

19.20	Inventarisatie: vriendschap Voor iedereen zijn vrienden/vriendinnen belangrijk. Misschien kun je als catecheet iets vertellen over jouw ervaring met vrienden/vriendinnen. Hoeveel heb jij er, hoelang heb je er al vriendschap mee en wat heb je aan goede vrienden/vriendinnen? Misschien ook goed om van je teleurstellingen in vrienden te vertellen (zonder naam uiteraard). Dat geeft misschien ook openingen voor de catechisanten om dingen te vertellen. Op de tafels liggen grote posters met daarop subonderwerpen. Die zijn er groot boven geschreven: • kenmerken van goede vrienden/vriendinnen, • teleurstelling in vrienden/vriendinnen, • activiteiten met vrienden/vriendinnen, • hoe houd je vrienden/vriendinnen /hoe leg je contact met vrienden/vriendinnen. • Hoe lang ben je al vrienden/vriendinnen. (neem het gemiddelde van je twee langst durende vriendschappen). Laat ze met een dikke stift langs de tafels lopen en hun ervaringen daarmee opschrijven. Dit mag in steekwoorden.(ongeveer 10 minuten). Zeg van te voren erbij: bij teleurstellingen geen namen opschrijven. Dat is niet zo leuk voor degene om wie het gaat. Probeer daarna gezamenlijk de posters te inventariseren. Hoe komen er teleurstellingen? Wanneer is een vriendschap goed? Hoe blijft die goed? Vaak heeft dat te maken met trouw. Trouw in de zin van: doen wat je zegt, hebt beloofd. Wanneer iemand je nodig heeft er ook voor die ander zijn ook al is het niet altijd leuk. Geen geheime dingen door vertellen. Jezelf kunnen zijn bij je vrienden. Je niet anders voor hoeven doen dan je bent.	
19.35	Bijbelstudie 1: psalm 105/106 We gaan kijken naar het voorbeeld van trouw. De Here God is altijd trouw geweest aan het volk Israel. Hoe zie je dat terug in psalm 105/106? Lees samen: Ps 105: 8-9/ 42-43 Ps 106: 6-9/19-20/43-45 Op het werkblad staan een aantal omschrijvingen van trouw in vriendschap. Laat ze kiezen welke van die omschrijvingen past bij de trouw van God en hoe zie je dat in de tekst terug.	

	Trouw is: • doet wat je belooft • er zijn voor die ander • vergeven wanneer de ander iets fout doet • iemand niet in de steek laten al doet hij/ zij het soms wel.																			
19.40	Bijbelstudie (2) De Here Jezus ging ook met veel mensen om. Sommigen waren zijn vrienden, bij anderen ging hij eten. Zijn hele leven stond in dienst van God de Vader en van de mensen om hem heen. We gaan kijken naar een paar voorbeelden in de bijbel van mensen met wie de Here Jezus omging; Wat zegt dat over de vriendschap die de Here Jezus met ze had? Op het werkblad: <table border="1"> <tr> <th>Tekst</th><th>Met wie ging Jezus om?</th><th>Wat zegt het over het omgaan van de Here Jezus met de mensen om hem heen</th></tr> <tr> <td>Matt 9:9-13</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Joh 11:35,36</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Marc 14: 50 Luc 22: 54 – 62</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Joh 21:15 – 17</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Joh 15:12-14</td><td></td><td></td></tr> </table> Petrus U De Here Jezus vergeeft Petrus. zondaars en tollenaars T de Here Jezus gaat niet met mensen om om er zelf beter van te worden. Hij is er om ze te helpen. De discipelen O De vrienden van de Here Jezus laten hem allemaal in de steek. wij W De Here Jezus noemt ons Zijn vrienden. Lazarus/ Maria/ Martha R Toen de vrienden van de Here Jezus verdriet hadden, had Hij ook verdriet.	Tekst	Met wie ging Jezus om?	Wat zegt het over het omgaan van de Here Jezus met de mensen om hem heen	Matt 9:9-13			Joh 11:35,36			Marc 14: 50 Luc 22: 54 – 62			Joh 21:15 – 17			Joh 15:12-14			
Tekst	Met wie ging Jezus om?	Wat zegt het over het omgaan van de Here Jezus met de mensen om hem heen																		
Matt 9:9-13																				
Joh 11:35,36																				
Marc 14: 50 Luc 22: 54 – 62																				
Joh 21:15 – 17																				
Joh 15:12-14																				

	Laat ze in duo's de Bijbelteksten lezen en daarna op het goede vak in de tabel plaatsen. Je krijgt dan een heel bekend woord. Bespreek daarna samen: Hoe zie je dus dat de Here Jezus omging met de mensen om Hem heen? Wat zegt dat over hoe wij moeten omgaan met onze vrienden. Sluit dit af met het lezen van Luc 17:3 en 4. Bespreek nu samen. Heeft de Here Jezus dit zelf ook uitgevoerd? Deed Hij ook wat hij zei? Zegt dit ons ook iets? Ook al zondigen wij steeds tegen de Here God toch mogen we steeds bij de Here Jezus terugkomen. Hij heeft immers zelf gezegd dat we zijn vrienden mogen zijn. Wij hebben vergeving nodig en anderen om ons heen ook. Wanneer we zelf steeds meer ons verbonden voelen met Jezus en ons klein weten bij Hem, zullen we door Zijn kracht ook steeds meer anderen kunnen vergeven.	
19.50	afsluitend gebed Nu gaan we als afsluiting een stukje gebed voorbereiden. Leg uit dat bij het afsluitende gebed er een poosje een stilte is. Daarin kunnen ze iets voor hun eigen vrienden/vriendinnen of zichzelf in stilte aan de Here God vragen. Geef vooraf even een paar voorbeelden: • Dit kan zijn de vraag om meer vrienden of misschien zelfs één goede vriend. • Of een probleem van een vriend/ vriendin, die ze graag aan de Here willen voorleggen.(ziekte,verdriet) • Of dat ze misschien moeite/ruzie hebben met iemand uit hun eigen omgeving. De vraag of God ze wil vergeven en ook wil leren anderen te vergeven. Zo zijn er vast nog meer dingen die te maken hebben met vriendschap en die ze kunnen bidden. Misschien kunnen ze zelf nog andere gebedspunten noemen. (zonder naam uiteraard tenzij het iets is dat toch bij iedereen bekend is en waarvoor gebeden gaat worden). Laat ze het daarna stil voor zichzelf opschrijven. Begin met bidden, voeg even een korte stilte in en ga daarna weer door met hardop bidden.	

20.00	Presentatie De vorige keer hebben we de eerste 3 geboden bekeken en daarvan bekeken hoe we er een gedeelte van een spel van konden maken. Ga samen na wat ervan gekomen is. Is het gelukt om hiervoor een goed ontwerp of zelfs al een stukje uitvoering af te hebben? Nu gaan we kijken naar de volgende 3 geboden. (dus 4 -6) Wat wil je daarvan verwerken in je spel. Moeten er nieuwe vragenkaarten bij of nieuwe kwartetten. Welke vragen/ kopjes moeten de kaarten/kwartetten krijgen. Hoever is een eventueel speelbord. Wie gaat voor de volgende keer de geboden 4 – 6 verder uitwerken. In ontwerp of al in het echt?	
20.10	afsluiting Er is al gebeden (of je verplaatst het onderdeel dat nu op 19.50 uur staat naar het eind); sluit gewoon af, of zing tot slot nog een lied.	

c. benodigde materialen

- memorisatiekaartjes
- posters stiften
- evt materiaal voor prestatie

d. suggesties

zingen: Ps 89: 1 en 6; Ps 105:5 en 21; Ps 106: 1en 18; Gez 160

bijbelgedeelten: Psalm 105 en 106; Spr 17:17, 18:24 en 27:5.6.10 (zie verder in de les)

belijdenis: HC znd 41

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kunnen het zevende gebod opzeggen.				
	Ze weten dat God in dit gebod van hen vraagt dat ze trouw zijn aan anderen.				
	Ze kunnen vertellen hoe het is om vrienden te hebben, en hoe het is om vriend van iemand te zijn.				
	Ze kunnen een beschrijving geven van trouw zijn				
	Ze kunnen vertellen hoe de Here Jezus in Zijn leven trouw was aan de mensen om Hem heen.				
	Ze kunnen uit psalm 105/106 teksten halen die trouw zijn beschrijven en die koppelen aan omschrijvingen van trouw zijn.				
	Ze willen graag trouw zijn aan anderen ook al is het soms moeilijk om trouw te zijn aan hun vrienden/vriendinnen				
	Ze zijn God/Jezus dankbaar voor Zijn trouw.				
	Ze willen hun vrienden/vriendinnen in gebed bij de Here brengen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Vriendschap en trouw

Blok E - nivo 1 - avond 3

Bijbelstudie 1: psalm 105/106

Psalm 105: 8-9/ 42-43

Psalm 106: 6-9/19-20/43-45

Trouw is:

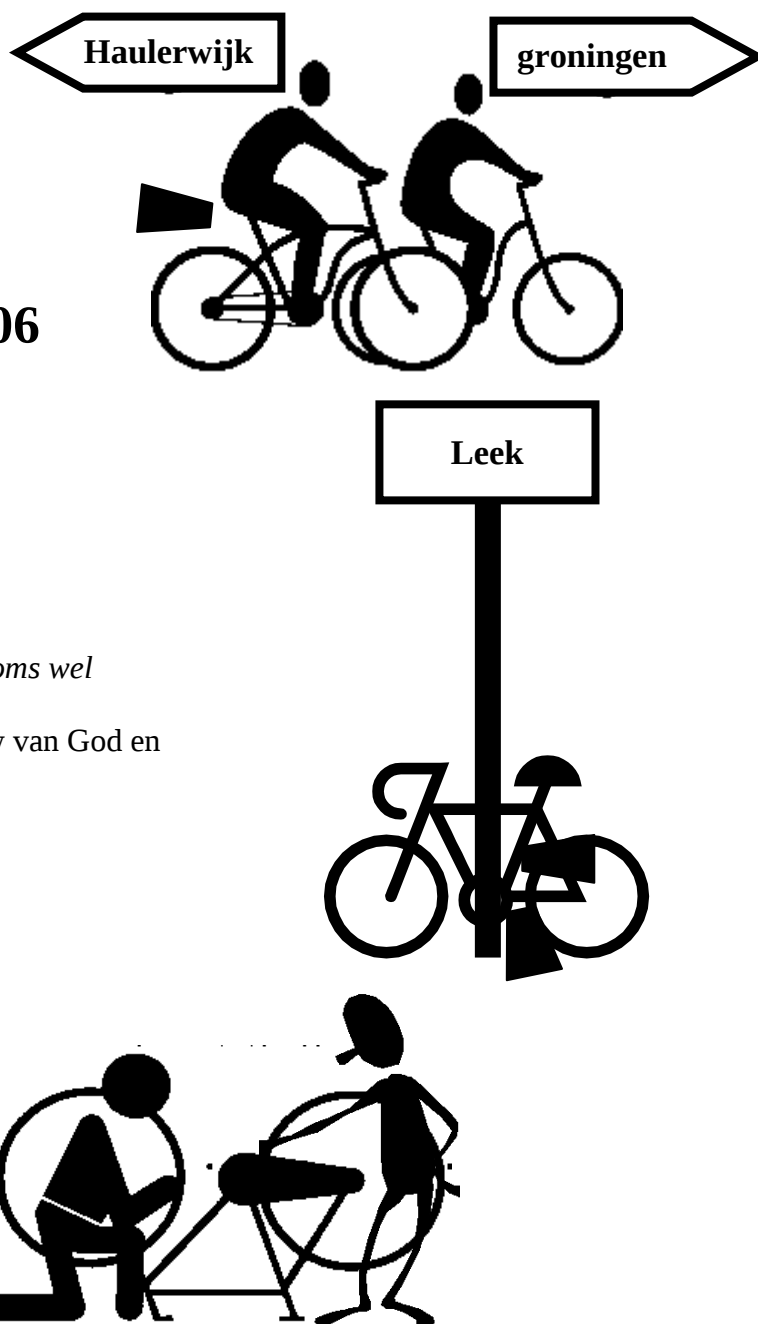
doen wat je belooft

er zijn voor die ander

vergeven wanneer de ander iets fout doet

iemand niet in de steek laten al doet hij/ zij het soms wel

Welke van deze omschrijvingen past bij de trouw van God en hoe zie je dat in de tekst terug:

Bijbelstudie 2

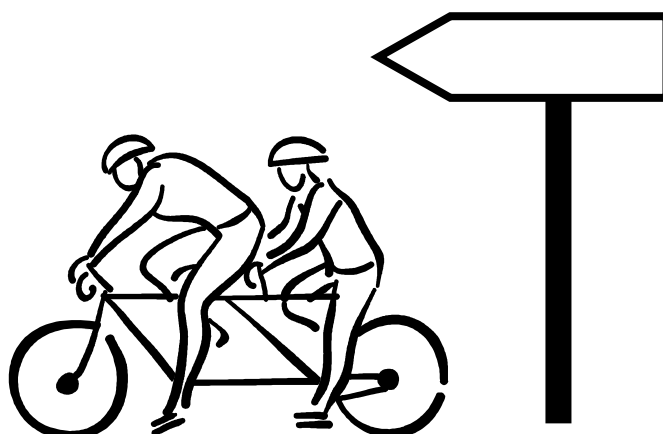
Tekst	Met wie ging Jezus om?	Wat zegt het over het omgaan van de Here Jezus met de mensen om hem heen
Matteus 9:9-13		
Johannes 11:35,36		
Marcus 14: 50		
Lucas 22: 54 – 62		
Johannes 21:15 – 17		
Johannes 15:12-14		

	Wij (W)	De Here Jezus noemt ons Zijn vrienden
Lazarus / Maria / Martha (R)	Toen de vrienden van de Here Jezus verdriet hadden, had Hij ook verdriet	
	Petrus (U)	De Here Jezus vergeeft Petrus

zondaars en tollenaars (T)	de Here Jezus gaat niet met mensen om om er zelf beter van te worden. Hij is er om ze te helpen	
	De discipelen (O)	De vrienden van de Here Jezus laten hem allemaal in de steek.

Mattheüs 19: 5 - 6

En hij vervolgde: “Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één worden; ze zijn dan niet langer twee, maar één. Wat God heeft verbonden mag een mens niet scheiden.”

Avond 4 Niet stelen, maar delen

Achtergrondinformatie

Inleiding

Bij deze les willen we het tot de jongeren door laten dringen, dat alles wat ze hebben (materieel en immaterieel) het door God is geschonken, en dat ze het daarom ook in moeten zetten om er God en de naaste mee te dienen.

Alles komt van Hem

Uiteindelijk is alles van God en hebben we het van Hem in bruikleen gekregen. Als dit het uitgangspunt van de les is is 1 Kronieken 29 een heel mooi bijbelgedeelte om mee te werken. De Israëlieten beloven de bijdragen voor de tempelbouw waarop David de Here prijst met o.a. deze woorden:

12 Roem en rijkdom zijn van u afkomstig, u heerst over alles. In uw hand liggen macht en kracht besloten, u beslist wie groot en machtig is. 13 Daarom danken wij u, onze God, en prijzen wij uw luisterrijke naam. 14 Wat ben ik, en wat is mijn volk, dat wij in staat zijn gebleken zoveel kostbaarheden af te staan? Alles is van u afkomstig, en wat wij u schenken komt uit uw hand. 15 Net als al onze voorouders zijn wij slechts vreemdelingen die als gasten bij u verblijven, ons bestaan op aarde is als een schaduw, zonder enige zekerheid. 16 HEER, onze God, al deze rijkdom die we bijeengebracht hebben om voor u een tempel te bouwen voor uw heilige naam, komt uit uw hand en aan u dragen wij die op. 17 Ik weet, mijn God, dat u de harten van de mensen beproeft en oprechtheid verlangt. Welnu, uit de oprechtheid van mijn hart heb ik u dit alles geschonken, en ook uw volk, dat hier bijeen is, heb ik zijn bijdrage met vreugde zien schenken. (1 Kronieken 29;13 ev)

Wanneer je beseft dat alles wat je hebt uiteindelijk van God is en van God komt ga je anders met bezit en geld om.

In het evangelie van Lukas gaan heel veel verhalen direct of indirect over geld en bezit. bekende verhalen van emsnen die verkeerd met hun bezit omgaan zijn de rijke dwaas in Lukas 12:13 ev, de rijke man in de gelijkenis in Lukas 16:19 ev en de rijke jonge man in Lukas 18:18 ev.

In de gelijkenis van de talenten (Matteüs 25) gaat het niet alleen maar over geld. De centrale boodschap in dit gedeelte is: ‘van de tijd dat Hij wegblijft moet gebruik worden gemaakt in het voordeel van de Heer’ (prof. J. van Bruggen). Hoe gebruik je wat je in dit leven krijgt tot eer van God? 2:15-17

Nog wat informatie bij de gelijkenis van de talenten

De man gaf zijn hele bezit in beheer aan zijn dienaren. Dat kun je op twee manieren toepassen:

a. vanuit de schepping

God is de Schepper, en eigenaar van alles, wij zijn zijn rentmeesters: je energie, je verstand, je lijf, je mogelijkheden, je relaties, je bezittingen, het zijn allemaal geschenken van God, die Hij jou heeft toevertrouwd. Je mag ervan genieten, maar net zoals je geniet van een geleend vakantiehuisje: je moet het gebruiken overeenkomstig de regels van de eigenaar. geniet ervan, gebruikt het zoals de eigenaar het wil

b. vanuit het werk van Christus

Waar wij Gods schepping vernielden, kwam Jezus en legde de basis voor een nieuwe schepping. Hij kwam het Koninkrijk van God brengen; Hij heeft alles voor ons verdiend: het is weer goed met God; Hij wil je weer leren leven zoals het bedoeld is, niet eten, drinken, geld maar gericht op zijn Koninkrijk

Hij ging naar de hemel, en komt straks terug . En bij zijn vertrek zei Hij: OK, alles wat ik verdiend heb, geef ik jullie in beheer. Daar mag je winst mee maken voor mijn Koninkrijk

Daar kun je op twee manieren op reageren:

a. - als die 3^e dienstknecht: hij kreeg 1 talent (6000 daglonen), maar was hij blij? Nee: want hoe kende Hij zijn Heer? “U maait waar u niet zaait, oogst waar u niet heeft geplant”. Wij moeten het werk doen,, en Hij krijgt de opbrengst.

Als je zo tegen je Heer aankijkt kun je je talent het best maar onveranderd bewaren, dan loop je geen risico's, en kun je gewoon je eigen leventje volgen

b. als de 1^e en de 2^e dienstknecht: Hoe kwam het dat die andere twee zo totaal anders reageerden? Zij kenden hun Heer: wisten wat hij er voorover gehad had om dit kapitaal te verdienen. En dat vertrouwde Hij hen nu hun zomaar toe! Hij zei: beheer het voor me, je kunt het! En daardoor gesterkt gingen ze aan de slag.

En toen merkten ze: hè, het werkt; al doende kregen ze er lol in; zagen ze resultaat

Wat voor Heer heb jij:

- Heb je een God die jou vooral veel geboden en geboden oplegt, die streng is, en gaat afrekenen. Dat inspireert toch ook niet: OK je houd je een beetje aan de regels, maar fijn is het niet

- Hebt een God die je schiep en een taak gaf, een Heer die voor je door de hel ging om het weer goed te maken: je hoeft het niet zelf te verdienen: het is zijn bezit, en dat vertrouwt hij je zomaar toe > voor zo'n God ga je toch!

Waar gaat het in deze gelijkenis om? Moeten wij hard werken om winst te maken voor God. En als het genoeg is, mogen we straks de hemel in?

Nee, want het gaat God niet om de winst! Als de Heer terugkomt hoeven ze het niet in te leveren, en ze worden bovendien nog over nog veel meer aangesteld!!

Het gaat om de dienaar zelf.: De eerste twee kregen te horen: ‘voortreffelijk goede en betrouwbare dienaar’ niet om wat zij binnenbrachten hadden, maar omdat zij leefden voor hun Heer. God heeft onze winst niet nodig. Als Jezus terugkomt heeft Hij een nieuwe aarde bij zich, maar het gaat God om jou zelf. Als jij alles inzet voor Hem, dan maakt je leven winst, dan komt er groei.

De relatie met God is geen zakenrelatie: je investeert wat om wat terug te krijgen, maar een liefdesrelatie: Hij biedt je alles, krijgt Hij je hart, zet je alles voor Hem in?

Een verhaal over bezit (komt ook op het werkblad te staan)

Hoeveel kost het?

In Matt 13 zegt Jezus dat het koninkrijk van God te vergelijken is met een koopman die op zoek is naar mooie parels. Hij vindt een parel die heel kostbaar is. Hij moet alles wat hij heeft verkopen om de parel te kopen.

We kunnen het verhaal als volgt uitleggen. De Here Jezus is de parel. Hij geeft geluk, blijheid, vrede, veiligheid, eeuwig leven....dus alles. Iedereen wil geluk, vrede, blijheid,

veiligheid bezitten. Dus je wilt deze parel wel kopen. Maar hoeveel kost de parel/ hoeveel kost het volgen van de Here Jezus?

“Oh”: zegt de verkoper: “Die parel is heel duur.”

“Maar hoeveel kost hij dan?": vragen wij.

Het antwoord is: “Het is heel veel”.

“Denk je dat ik het kan kopen?” Vragen wij weer.

“Ja natuurlijk, iedereen kan het kopen”

“Maar u zei toch dat het heel duur was? .”

“Ja”

“Nou hoeveel is het dan?”

“Alles wat je hebt”: zegt de verkoper van de parel.

We denken er even over na. “Goed we kopen hem”: zeggen we.

“OK wat heb je allemaal dan?”Wil hij weten. “Ik ga het even opschrijven”.

“Tja, even denken, ik heb 10000 euro op de bank”.

“Goed 10000 euro dus. Wat nog meer?”

“Dat is alles wat ik heb”

“Niet meer?”

“Ja, ik heb ook nog een paar euro's in mijn portemonnaie”.

“Hoeveel?”

We gaan eens wat graven in onze portemonnaie. “Laten we eens kijken”

“Ja toch nog €100,50.”

“Ok da's mooi. Wat heb je nog meer?”

“Niet meer. Dat is alles.”

“Waar woon je?": vraagt de verkoper.

“In mijn huis. Ja ik heb wel een huis”.

“Dus ook een huis” Hij schrijft het op.

“Dus u bedoelt dat ik mijn caravan moet gaan wonen?”

“Oh je hebt een caravan. Ook goed. Wat nog meer?”

“Dan moet ik wel in mijn auto slapen.”

“U heeft een auto.”

“Ja twee.”

“Dus allebei de auto's worden ook van mij. Wat nog meer?”

“U hebt al mijn geld, mijn huis, mijn caravan, mijn auto's. Wat wilt u nog meer?”

“Ben je alleen in deze wereld?”

“Nee ik heb een vader, moeder, vrouw en 2 kinderen”

“Oh dus ook nog een vader, moeder, vrouw , 2 kinderen. ‘k zal dat even noteren. Wat nog meer?”

“Ik heb helemaal niets meer. Ik ben nu helemaal in mijn eentje over.”

Opeens roept de verkoper: “Oh ik vergat jou,jezelf nog! Alles wordt van mij: je vrouw, vader, moeder, kinderen, huis, caravan, auto's , geld en jijzelf natuurlijk.”

Maar dan gaat hij verder: “ Luister nu goed.. Ik geef jou het recht om alles te gebruiken zolang je het nodig hebt. Maar je mag niet vergeten dat het allemaal van mij blijft, net zoals jezelf ook van mij blijft. En als ik iets nodig heb moet je het op kunnen geven omdat ik nu de eigenaar ben”

Zo is het dus wanneer de Here Jezus je eigenaar is.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kennen het achtste gebod
- Ze weten dat mensen hun identiteit vaak laten bepalen door wat ze hebben of door welk beroep ze uitoefenen.
- Ze weten dat we alles wat we bezitten van God te leen hebben gekregen om het voor Hem te gebruiken.
- Ze kunnen dit uitleggen adhv de gelijkenis van de talenten.

Hart

- Ze zijn bereid hun tijd/geld en gaven in te zetten voor God en anderen.
- Ze willen hun eigen levensstijl naast het gebod van God leggen en hun levensstijl aanpassen.
- Ze voelen dat hun geluk niet afhankelijk is van wat ze hebben maar dat ze al waardevol zijn omdat God van hen houdt.
- Ze voelen dat ze dit gebod niet helemaal kunnen houden maar weten dat God hen hun tekorten wil vergeven.

Handen

Zie vorige les.

b. lesopzet

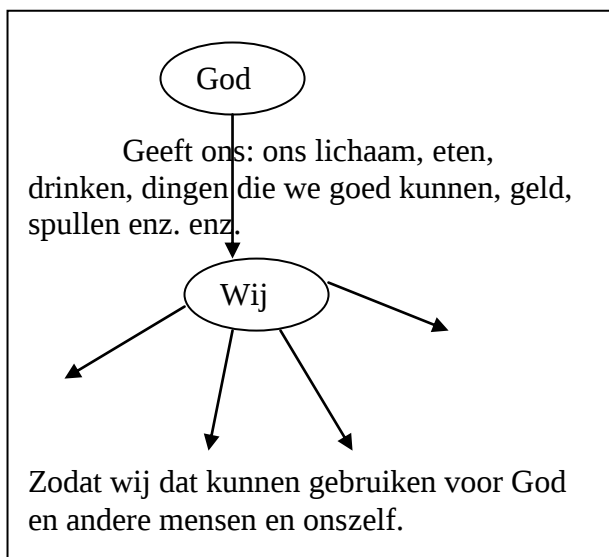
Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling Vraag na wat er is blijven hangen van de vorige lessen. Kijk ook weer even naar het bijbelleesrooster: wordt het gebruikt? Overhoor ook de memorisatietekst. We hebben de vorige keren gesproken over het zesde gebod en het zevende. Dat hebben we gedaan adhv de onderwerpen pesten/ geweldadige spelletjes en de vorige keer over vriendschap. We hebben gezien dat je trouw moet zijn in je contact met mensen. Doen wat je beloofd hebt, betrouwbaar zijn. We hebben in de laatste les gezien dat Jezus omging met mensen zonder er iets voor terug te verwachten. Dat Hij in de steek werd gelaten door zijn vrienden maar ze daarna toch weer aannam als vrienden. We hebben ook gezien dat de Here Jezus ons ook Zijn vrienden noemt. Terwijl we dat helemaal niet verdienen. Elke keer wanneer we foute	

	keuzes maken laten we Hem in steek. Maar Hij wil steeds opnieuw vergeven. Dat moet voor ons een voorbeeld zijn. We gaan nu kijken naar het achtste gebod. Kunnen de catechisanten het opnoemen? Deze les gaan we kijken naar “steel niet”.	
19.20	bezit en identiteit Leg uit dat we eerst eens gaan dromen over de toekomst. Als het goed is hebben ze thuis al van alles getekend in de vakken. Hebben ze het nog niet gedaan dan kunnen ze dat heel kort nu nog even doen. (het is dan wel slim om een paar items te kiezen en niet meer alle vakken). Laat ze daarna in 3 tallen uitwisselen wat ze getekend hebben. Laat ze dat doen adhv de volgende vragen (op het werkblad): Hoeveel van jouw dromen gaat eigenlijk over bezit/ dingen die je hebt? Hoeveel van jouw dromen gaan over je beroep? Leg uit: Vaak zijn we gewend aan alles wat we hebben en we zijn er vaak trots op/ of wanneer we niet veel hebben voelen we ons er vervelend onder.. Wanneer we proberen onszelf in de toekomst te omschrijven gaat dit vaak over de dingen die we bezitten. Het is een deel van onze identiteit. We halen vaak een stuk zelfwaardering uit de dingen die we hebben. Hoeveel gesprekken die je voert gaan niet over dingen die je hebt of die je graag wilt hebben? Bij volwassenen (moet je maar eens opletten) is het zo dat wanneer ze zich voorstellen ze heel vaak over hun beroep praten. (ik ben Piet/ Truus en ik ben loodgieter/juf/ directeur). Onze identiteit bepalen we vaak aan wat we doen en wat we hebben. In deze les gaan we bekijken wat God eigenlijk wil met ons/ de dingen die we goed kunnen en de dingen die we hebben.	
19.30	Bijbelstudie: de gelijkenis van de talenten Leg eerst uit: We hebben alles van God gekregen. Ons lichaam, de dingen die we goed kunnen, tijd, ons geld, onze spullen. Eigenlijk heb je dus alles ‘te leen’, Je hebt alles om ‘ermee aan het werk te gaan’ voor God en andere mensen. Je kunt dat uitbeelden in een tekening op een poster of op het bord:	

In tekening:

Daarover heeft de Here Jezus een gelijkenis verteld. Vraag ze wat een gelijkenis is: (ze zullen het wel weten). Indien niet:
Leg eerst uit Op deze manier legt de Here Jezus moeilijke dingen uit in een verhaal.
Een gelijkenis is een verhaal dat ‘lijkt op’ iets in het echt.

Lees samen Matt 25:14-30.

Op het werkblad staat:

Betekenis van elementen uit de gelijkenis:

Heer =

De dienaren=

Talenten=

De gelijkenis van de talenten betekent:

Laat ze nu in duo's dit invullen. Eerst schrijven ze de betekenis van de drie elementen, en daarna formuleren ze in één zin de betekenis van de gelijkenis.

Het gaat er in deze gelijkenis dus om dat je wat je van God hebt gekregen (het kan veel zijn of weinig) in wilt zetten voor God. Het gaat dus niet alleen om wat wij onze talenten noemen (wij gebruiken dat woord vaak voor dingen die we goed kunnen)maar ook om ons geld, bezit enz.

Wanneer het gebod klinkt: ‘steelt niet’, betekent dit ook dat je niet mag ‘stelen’ van God. Wanneer je iets voor jezelf wilt houden en niet in wilt zetten is dat eigenlijk stelen van God.

	NB: een talent is in de bijbel een hoeveelheid geld en dat was niet weinig. Een talent is een gewicht. Het is 34 kilo. Vaak gebruikt om 34 kilo goud of zilver mee aan te duiden. Eén talent was 6000 drachmen (= een griekse munt). Even een tabelletje: Prijzen uitgedrukt in drachmen: • dagloon voor een geschoolde arbeider: 1 dr. • 10 liter tarwe: 1 dr. • een tafel: 4 dr. • een paar schoenen: 8 dr. • een mantel: 20 dr. • een huis: 2000 dr. Dus: één talent was ongeveer 3 huizen waard of 300 jassen. Je moest voor één talent dus 6000 dagen werken. (= 20 jaar). Druk af op het werkblad vr en antw 110 en de volgende vraag: Waar zie je deze betekenis terug in deze vr&antw: zet daar een streep onder.	
19.45	Maar hoever gaat dat dan? Voor wie moet je dan allemaal je geld, gaven enz inzetten? Op het werkblad staan de volgende zinnen: • Een vriend heeft hulp nodig bij het huiswerk maken: • Mijn buurjongen is eenzaam. • Een meisje in mijn straat is al aardig lang ziek. • Een klasgenoot ziet er de laatste tijd erg slecht/zorgelijk uit. • Ze vragen een jongere vrijwilliger die één keer per week voor een oudere dorpsgenoot naar de winkel wil. • Een gezin uit de kerk vraagt oppas voor één avond in de week. • In Afrika is veel honger er is nu net een actie gestart op de TV • In de kerk zamelen ze geld in voor “de arme kant”. • Wanneer al het eten op de wereld goed verdeeld wordt, is er nergens honger. • Het milieu wordt steeds slechter. • Bij een hulporganisatie in Den Haag vragen ze vrijwilligers voor het kantoorwerk. Zet de dikgedrukte woorden uit elke zin op één kaartje. Je krijgt zo dus 11 kaartjes, die naar de 11 zinnen verwijzen. Zet nu een lijn op een groot vel papier : (lijm erlangs spuiten)	

	Voel ik me verantwoordelijk voor voel ik me niet verantwoordelijk voor Ga nu met hen proberen de kaarten op de lijn te plaatsen. Hoe verantwoordelijk voelen ze zich voor de verschillende dingen. Waarom wel / waarom niet? Wat kunnen ze dan concreet doen? Misschien hebben sommigen meer met het maken van huiswerk en anderen meer met het boodschappen doen. Dat is zelfs logisch. Hun gaven zijn verschillend dus sommige kaartjes kunnen verschillend zijn voor de verschillende catechisanten. Het is ook van belang bij deze werkvorm om geen activistische sfeer te krijgen. • Je kunt misschien wel iets doen maar je zal toch soms moeten kiezen omdat je simpelweg niet alles kunt doen. Kijk ook naar wat je zelf goed kunt en zet dat in! • Leg ook uit: Dat er groei in kan zitten. Je verantwoordelijkheden nemen toe naarmate je ouder wordt. • En ook al voel je je misschien soms schuldig omdat je niet alles kunt doen of omdat soms dingen niet lukken. Weet dan dat je dat gevoel ook bij de Here Jezus mag brengen. Hij heeft alles al gedaan. Hij heeft alles al volbracht. Je mag dat bij hem neerleggen en elke dag opnieuw beginnen. • Gelukkig hoeft onze identiteit niet af te hangen van wat we hebben of wat we kunnen. Het begint allemaal bij dat God van ons houdt. Dat is het belangrijkste. Je bent al waardevol als kind van God. Niet wat we zijn en wat we hebben, hoeft ons een waardevol gevoel te geven. Maar dat God van ons hield en Zijn Zoon gaf. Dat geeft bevrijding.	
19.55	Als afsluiting: Op het werkblad staat een verhaal (ook opgenomen in achtergrondinformatie) Laat ze dat als afsluiting lezen. Misschien is er nog tijd voor een korte reactie.	
20.00	Presentatie: Bekijk wat ze hebben uitgevoerd adhv de opdracht van de vorige keer. Is het werk al gevorderd? Nu gaan we kijken naar de volgende 2 geboden. (dus 7/8)	

	Wat wil je daarvan verwerken in je spel. Moeten er nieuwe vragenkaarten bij of nieuwe kwartetten. Welke vragen/ kopjes moeten de kaarten/kwartetten krijgen. Hoever is een eventueel speelbord. Wie gaat voor de volgende keer de geboden 7 / 8 verder uitwerken. In ontwerp of al in het echt? We zijn nu op de helft van de lessen. Is het een beetje duidelijk hoe alles eruit komt te zien en hoe het spel opgebouwd gaat worden. Zijn de geboden 1 -6 al af en in hoeverre is dit af.	
20.15	Sluiting Inventariseer voor het gebed de dingen waar ze God voor willen bedanken; en vraag wat op basis van wat ze nu gedaan hebben nog meer in het gebed naar voren moet komen.	

c. benodigde materialen

- flaps + stiften
- lijmspuitbus en kaartjes met de woorden uit de 11 zinnen
- evt. materiaal voor prestatie
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 49:1,3 5; Ps.119:13,14; Ps 146: 1-3; Gz 38; LB 473:1,4,10

bijbelgedeelten: Mal.3:8-12; Mt 6:24-34; Lk 6:20-26; Lk 12:13-21; Lk 18,18-27; 1 Tim.6

belijdenis: HC znd 42

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kennen het achtste gebod				
	2 - Ze weten dat mensen hun identiteit vaak laten bepalen door wat ze hebben of door welk beroep ze uitoefenen.				
	3 - Ze weten dat we alles wat we bezitten van God te leen hebben gekregen om het voor Hem te gebruiken.				
	4 - Ze kunnen dit uitleggen adhv de gelijkenis van de talenten.				
	5 - Ze willen hun eigen levensstijl naast het gebod van God leggen en hun levensstijl aanpassen.				
	6- Ze voelen dat hun geluk niet afhankelijk is van wat ze hebben maar dat ze al waardevol zijn omdat God van hen houdt.				
	7 - Ze voelen dat ze dit gebod niet helemaal kunnen houden maar weten dat God hen hun tekorten wil vergeven.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Niet stelen maar delen

blok E - nivo 1 - avond 4

Bezit en identiteit

Hoeveel van jouw dromen gaat eigenlijk over bezit/ dingen die je hebt?

Hoeveel van jouw dromen gaan over je beroep?

Bijbelstudie: de gelijkenis van de talenten

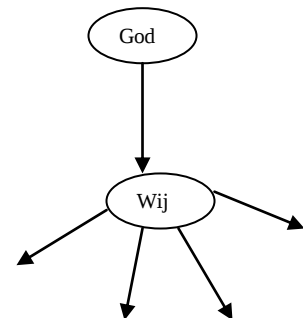
Matteus 25:14-30; betekenis van elementen uit de gelijkenis:

Heer =

De dienaren=

Talenten=

De gelijkenis van de talenten betekent:

NB: Een talent was een gewicht (34 kilo) zilver of goud. Je moest voor één talent 6000 dagen werken (20 jaar).

Vraag en antwoord 110 HC

Wat verbiedt God in het achtste gebod?

God verbiedt niet alleen het stelen en roven dat de overheid straft, maar Hij noemt ook diefstal alle boze plannen en kwade praktijken, waardoor wij trachten ons meester te maken van het bezit van onze naaste. Dit kan gebeuren door geweld of met schijn van recht zoals bedrog met gewicht,

maat, waar en munt, verder door woeker of door welk middel ook maar dat Hij verboden heeft. Ook verbiedt Hij alle hebzucht, evenals alle misbruik en verkwisting van zijn gaven

Waar zie je deze betekenis terug in dit vraag & antwoord: zet daar een streep onder.

Hoever gaat dat dan?

- Een **vriend** heeft hulp nodig bij het **huiswerk** maken:
- Mijn buurjongen is eenzaam.
- Een **meisje** in mijn straat is al aardig lang **ziek**.
- Een **klasgenoot** ziet er de laatste tijd erg **slecht/zorgelijk** uit.
- Ze vragen een jongere **vrijwilliger** die één keer per week voor een oudere dorpsgenoot naar de **winkel** wil.
- Een **gezin uit de kerk** vraagt **oppas** voor één avond in de week.
- In **Afrika** is veel **honger** er is nu net een actie gestart op de TV
- In de **kerk** zamelen ze **geld** in voor “de arme kant”.
- Wanneer al het **eten** op de wereld goed **verdeeld** wordt, is er nergens honger.
- Het **milieu** wordt steeds **slechter**.
- Bij een **hulporganisatie in Den Haag** vragen ze **vrijwilligers** voor het kantoorwerk.

Als afsluiting: Hoeveel kost het?

In Matteus 13 zegt Jezus dat het koninkrijk van God te vergelijken is met een koopman die op zoek is naar mooie parels. Hij vindt een parel die heel kostbaar is. Hij moet alles wat hij heeft verkopen om de parel te kopen. We kunnen het verhaal als volgt uitleggen. De Here Jezus is de parel. Hij geeft geluk, blijheid, vrede, veiligheid, eeuwig leven...Dus alles. Iedereen wil geluk, vrede, blijheid, veiligheid bezitten. Dus je wilt deze parel wel kopen. Maar hoeveel kost de parel/ hoeveel kost het volgen van de Here Jezus?

“Oh”: zegt de verkoper “die parel is heel duur.”

“Maar hoeveel kost hij dan?” vragen wij.

Het antwoord is: “Het is heel veel”.

“Denk je dat ik het kan kopen?” Vragen wij weer.

“Ja natuurlijk, iedereen kan het kopen”

“Maar u zei toch dat het heel duur was? .”

“Ja”

“Nou hoeveel is het dan?”

“Alles wat je hebt” zegt de verkoper van de parel.

We denken er even over na. “Goed we kopen hem” zeggen we.

“OK wat heb je allemaal dan?” wil hij weten. “Ik ga het even opschrijven”.

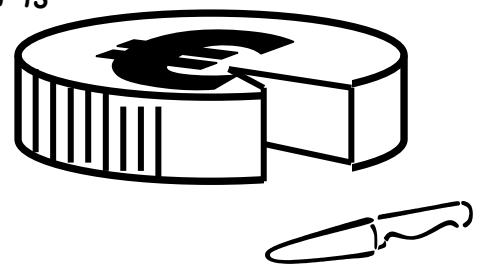

“Tja, even denken, ik heb 10000 euro op de bank”.
 “Goed 10000 euro dus. Wat nog meer?”
 “Dat is alles wat ik heb”
 “Niet meer?”
 “Ja, ik heb ook nog een paar euro’s in mijn portemonnee”.
 “Hoeveel?”
 We gaan eens wat graven in onze portemonnee. “Laten we eens kijken”
 “Ja toch nog €100,50.”
 “OK da’s mooi. Wat heb je nog meer?”
 “Niet meer. Dat is alles.”
 “Waar woon je?” vraagt de verkoper.
 “In mijn huis. Ja, ik heb wel een huis”.
 “Dus ook een huis.” Hij schrijft het op.
 “Dus u bedoelt dat ik mijn caravan moet gaan wonen?”
 “Oh je hebt een caravan. Ook goed. Wat nog meer?”
 “Dan moet ik wel in mijn auto slapen.”
 “U hebt een auto.”
 “Ja twee.”
 “Dus allebei de auto’s worden ook van mij. Wat nog meer?”
 “U hebt al mijn geld, mijn huis, mijn caravan, mijn auto’s. Wat wilt u nog meer?”
 “Ben je alleen in deze wereld?”
 “Nee, ik heb een vader, moeder, vrouw en 2 kinderen”
 “Oh dus ook nog een vader, moeder, vrouw, 2 kinderen. ‘k zal dat even noteren. Wat nog meer?”
 “Ik heb helemaal niets meer. Ik ben nu helemaal in mijn eentje over.”
 Opeens roept de verkoper: “Oh ik vergat jou, jezelf nog! Alles wordt van mij: je vrouw, vader, moeder, kinderen, huis, caravan, auto’s, geld en jijzelf natuurlijk.”
 Maar dan gaat hij verder: “ Luister nu goed.. Ik geef jou het recht om alles te gebruiken zolang je het nodig hebt. Maar je mag niet vergeten dat het allemaal van mij blijft, net zoals jezelf ook van mij blijft. En als ik iets nodig heb moet je het op kunnen geven omdat ik nu de eigenaar ben”

1 Korinthiërs 7: 19,20

Het is volkomen onbelangrijk of men wel of niet besneden is, belangrijk is dat men de geboden van God in acht neemt. Laat ieder blijven wat hij was toen hij geroepen werd.

Avond 5 Lieg niet!

Achtergrondinformatie

Inleiding

De bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat het negende gebod hen wil leren in hun spreken betrouwbaar te zijn. Daarbij is niet het belangrijkste dat wat je zegt feitelijk waar is, maar vooral dat je in wat je zegt het heil van de ander zoekt.

De betekenis van het negende gebod

Het gaat in het negende gebod in de eerste plaats om het spreken van waarheid in een rechtszaak, maar net als bij alle andere geboden moeten we ook hier weer zeggen: *het gaat om veel meer*. Het gaat om eerlijk zijn en om het hooghouden van de naam van een ander. Niet roddelen maar juist goed over een ander praten.

- De Here Jezus noemde de duivel een keer de ‘vader van de leugen’ (Johannes 8).

In de tijd van de bijbel gebeurde het heel vaak dat mensen werden omgekocht met geld om in een rechtszaak iets te zeggen dat niet waar was. God heeft dit dus nadrukkelijk verboden. Een voorbeeld uit de bijbel waari het negende gebod met voeten wordt getreden is het verhaal over Achab en Naboth. (1 Koningen 21)

... .. Uit naam van Achab schreef Izebel brieven, verzegelde die met het koninklijke zegel en stuurde ze naar de oudsten en aanzienlijksten in de stad waar Nabot woonde. **9** In die brieven stond het volgende: ‘Kondig een vastendag af en zet Nabot vooraan wanneer het volk samenkomt. **10** Laat dan twee mannen die nergens voor terugdeinzen tegenover hem plaatsnemen en hem beschuldigen van godslastering en majesteitsschennis. Daarop moet u hem buiten de stad brengen en stenigen.’

Belangrijke bijbelgedeelten over liegen en de waarheid spreken zijn ook Exodus 1;15-19 en Jozua 2;1-6. We leren in deze verhalen over de zgn. ‘noodleugen’ die kan worden toegepast als de omstandigheden dit vragen.

Aanvullende opmerkingen (uit een preek)

Uit de formulering van het gebod: Leg geen vals getuigenis af **tegen** je naaste, blijkt al dat het in dit gebod er in de eerste plaats om gaat of je betrouwbaar bent, of je naaste op jou woorden aan kan, of tie op je kan bouwen. De vraag is niet: wat doe jij met de feiten, maar wat doe je met je naaste. Die vraag raakt direct de kern van ons geloof. Hoe je praat over je naaste is niet iets aan de rand van je geloof, maar laat zien hoe jouw verhouding met God is. En juist op dit punt zal satan er alles aan doen om ons van de waarheid, van de Here af te trekken. God wilde dat we sprekend op Hem leken, en in ons spreken hem lief zouden hebben boven alles, en de naaste als onszelf. Maar los van God is het spreken op een ontstellende manier gedevalueerd: woorden zijn maar woorden, woorden scheppen vaak afstand ipv dat ze verbinden, woorden zijn er om jezelf groter te maken, en je naaste kleiner. Er wordt ontzettend veel gekletst, gedraaid en gelogen. Mensen hebben elkaar vaak maar weinig te zeggen, en daarom is er zoveel leeg gepraat. Woorden zijn bedoeld om op te kunnen bouwen, maar het wemelt van de holle frazen waar je zo doorheen zakt. Mensen bouwen met woorden hun maskers op en

verstoppem zich uit angst voor de ander. De reclame bouwt een schijnwereld op, de politiek onthalt ons op propaganda en loze beloftes waar niemand meer echt in gelooft. Venijnige roddel, smerige leugens, grove opschepperij en oppervlakkige oordelen over anderen. De wereld staat stijf van de leugen. En dat komt omdat satan de overste van deze wereld is.

En daarom gaf God ons het negende gebod: u zult voor uw naaste wel betrouwbaar zijn. En net als de andere geboden staat dit gebod in het kader van: Ik ben de Here u God, die u uit het slavenhuis gehaald hebt. De zonde is een slavenhuis, en wie eenmaal verstrikt raakt in de schijnwereld van de leugen komt steeds vaster te zitten. Maar God liet ons niet bij de vader van de leugen, maar verlostte ons. Hetzelfde Woord, waarmee hij de wereld schiep, dat Woord is vlees geworden. En zoals steeds maakte God zijn Woord waar. De wereld van de leugen werd verslagen. Jezus zei : ik ben de weg, de waarheid en het leven. En daarom kan een christen, die eengeworden is met Christus niet meer in de leugen blijven steken. Lees bijvoorbeeld Efeziërs 4: 20 ev We moeten de nieuwe mens aan doen, de nieuwe mens die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid. Ziet u we gaan weer op God lijken, net als toen in het paradijs. Dat is niet onze prestatie: de nieuwe mens is door God geschapen. Maar wij moeten hem wel aantrekken.

In de verzen 25 ev gaat Paulus dan concretiseren wat dat betekent: de oude mens afleggen en de nieuwe aandoen, en het eerste wat hij dan noemt is: leg daarom de leugen af. Hij zegt niet: lieg niet meer, maar: leg de leugen af. De leugen dat is de manier van bestaan zonder God, De leugen dat is de oude mens ten voeten uit. Leg daarom de leugen af, zegt Paulus, en spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste. In deze manier van zeggen klinkt duidelijk het negende gebod door. De naaste moet weer op ons aan kunnen, hij moet weer op ons kunnen bouwen. Leg de leugen af en spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste, daar hebben we ons hele leven de handen vol aan, dat verandert ons hele leven: Het betekent allereerst dat we als christenen onze mond niet houden als er van de waarheid getuigd moet worden. Christus heeft ons in een verleugende wereld aangesteld als zijn getuigen. De leugen afleggen en de waarheid spreken tegen onze naaste, dat betekent dat we niet roddelen, iets kan best waar zijn, maar daar gaat het in het negende gebod niet in de eerste plaats om. Het gaat erom heb je die naaste lief als jezelf, en kun je je mond houden, als het niet nodig is om negatieve praatjes door te geven. Dat geldt zeker binnen de kerk: Paulus zegt: spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste, omdat we leden van elkaar zijn. We zijn allemaal door Christus volledig geaccepteerd, en bij zijn gemeente ingelijfd, en dan zal ook moeten blijken in onze manier van praten over elkaar dat we elkaar ook accepteren en liefhebben. Als we over iemands zonde praten dan moet dat gericht zijn op bekering en behoud van die ander, en dus praat je er eerst met de persoon in kwestie zelf over.

Het luistert nauw hoe we spreken met en over onze naaste. Leggen we de leugen af, en zijn we gericht op de naaste of voelen we ons wel goed in de sfeer van de praatjes, de makkelijke oordelen, de onwaarachtigheid en de leugen. De geschiedenis loopt uit op een gigantisch proces. Dan zal alles aan het licht komen, en zullen we zeker niet op grond van valse getuigen veroordeeld worden. Wie nu het Woord en de Waarheid gelooft, en door Hem zijn leven laat bepalen, zal dan een wereld mee mogen maken waar de leugen helemaal niet meer bestaat. Wat moet dat een geweldige wereld zijn.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- De catechisanten kunnen het negende gebod opzeggen.
- Ze kunnen uitleggen dat dit gebod over 2 dingen gaat: je mag niet liegen maar ook dat een ander geen schade oploopt door wat jij zegt.
- Ze kunnen vertellen hoe Sifra / Pua en Rachab een voorbeeld zijn van het houden van dit gebod.
- Ze kunnen omschrijven wat goede en opbouwende woorden zijn.

Hart

- Ze willen in hun leven hun woorden zo bewaken dat hun woorden een zegen zijn voor anderen en geen schade doen aan anderen.

Handen

- Ze kunnen dit gebod vertalen naar hun eigen leven door er testvragen over te maken.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje: Voordat de les begint: vraag even 3 vrijwilligers die een klein stukje toneel neer willen zetten. Geef ze het rollenspel wat hieronder beschreven wordt. Zij willen dat misschien tijdens het mentorkwartier wel even voorbereiden.	
19.15	Terugkoppeling; huiswerk checken, intro Geef eerst even een korte terugblik. De vorige lessen hebben we de geboden 6,7 en 8 behandeld. We hebben de vorige les stilgestaan bij het gebod: "Gij zult niet stelen". Ten diepste betekende dat gebod dat je alles van God krijgt. Je spullen, je leven, je lichaam, de dingen die je goed kunt. En dat je bereid bent alles weer in moet zetten voor de Here God als Hij het vraagt. We zijn geëindigd bij een verhaaltje over wat het kost om Jezus te volgen. Zijn er nog reacties op dit verhaal of op de vorige les? Deze les gaat over het negende gebod. Wie kan hem opzeggen? "Leg over een ander geen vals getuigenis af" Deze les gaan we bekijken wat dat betekent en hoe je dat uit kunt voeren.	

19.20	Rollenspel In rollenspel: Je vraagt drie vrijwilligers die even een stukje toneel willen spelen. Er worden 2 kleine stukjes gespeeld. De eerste situatie is als volgt: Eén is iemand met een nieuwe jas. Hij/zij komt stralend aan gelopen naar een vriend/vriendin en zegt: “Kijk eens ik heb een nieuwe jas. Ik wilde hem al zo lang. Ik zag hem al heel vaak hangen in de winkel en eindelijk mocht ik hem kopen van mijn moeder. Wat vind je ervan?” Je kunt aan de ander zien dat hij/zij de jas vreselijk lelijk vindt. Hij/zij zegt het ook heel zacht tegen het publiek: “Ik vind hem niet mooi. Ik moet de waarheid spreken want ik mag niet liegen” Hij/zij antwoord: “Ik vind hem helemaal niet mooi. Die kleur is echt ontzettend uit. Hij staat ook niet leuk.” De tweede situatie is als volgt. En wordt nu gespeeld. Degene met de nieuwe jas komt opnieuw op en zegt stralend: “Kijk eens ik heb een nieuwe jas. Ik wilde hem al zo lang. Ik zag hem al heel vaak hangen in de winkel en eindelijk mocht ik hem kopen van mijn moeder. Wat vind je ervan?” Je kunt nu ook weer zien dat hij/zij de jas niet leuk vindt. Hij/zij zegt het ook heel zachtjes tegen het publiek. “Ik vind de jas niet leuk maar ik kan me voorstellen dat iemand anders vindt hem vast wel leuk vindt.. Ik zal dat maar niet zeggen. Want dat is zo’n teleurstelling. Ik moet wel eerlijk zijn maar ik hoef haar/hem niet te kwetsen. Hij /zij antwoord: Ik vind hem jou wel leuk staan. Vraag nu de groep: • Heb je zoiets wel eens meegemaakt? • Wat zou jij doen? • Wie gehoorzaamt aan het gebod? (deze laatste vraag is een lastige. Laat ze er maar even praten) Leg uit: Deze les gaat over: “Gij zult geen vals getuigenis spreken.”. Dat zou kunnen betekenen : Gij zult niet liegen. We zullen zien dat deze situatie het gebod heel scherp neerzet. Betekent dit gebod dat je nooit mag liegen. Want wat wilde God met dit gebod? Is liegen altijd zondig? Wat was het doel van dit gebod. Daar gaan we over nadenken, in deze les.	
-------	--	--

19.30	Bijbelstudie We gaan eerst naar 2 gedeeltes uit de bijbel kijken. Daarin komen mensen naar voren die niet helemaal de waarheid spreken maar toch daar niet voor gestraft worden maar eerder beloond door de Here God. Wat zegt dat over dit gebod? Op het werkblad het volgende schema: <table border="1" data-bbox="355 488 1295 750"> <thead> <tr> <th>bijbelgedeelte</th><th>wat gebeurt er?</th><th>in strijd met het negende gebod? waarom wel/niet?</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Exodus 1:15-19</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Jozua 2:1-6</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> Verdeel de groep in duo's. Laat ze samen het schemaatje invullen. Wissel daarna uit : wat heeft iedereen ingevuld. Bespreek daarna gezamenlijk de vraag: Waarom denk je dat God juist bij deze 2 situaties wel zegent? Ze liegen toch? Schrijf nu op het werkblad op in één zin: Dit gebod gaat niet alleen over liegen maar ook over (de kern is dat iemand veilig is bij jou. Liegen over een ander kan een ander schaden. Maar soms is het juist goed om dingen niet te zeggen.) Laat ze dit even met zijn tweeën formuleren. Daarna uitwisselen in de groep. Op het werkblad staan ook Ef 4:25en29 en vraag en antw 112 HC Laat ze onderstrepen in deze teksten waar je het zinnetje dat je geformuleerd hebt weer terug ziet. Kortom: het gaat niet alleen om niet-liegen maar ook om het goede voor anderen zoeken in wat je zegt. Is iemand veilig bij jou? Of klets je maar graag van alles rond over mensen om je heen. Of is het soms goed om te zwijgen?	bijbelgedeelte	wat gebeurt er?	in strijd met het negende gebod? waarom wel/niet?	Exodus 1:15-19			Jozua 2:1-6			
bijbelgedeelte	wat gebeurt er?	in strijd met het negende gebod? waarom wel/niet?									
Exodus 1:15-19											
Jozua 2:1-6											
19.40	Oefenen met situaties Leg de volgende opdracht uit: We gaan een “hoe spreek je de goede en opbouwende woorden” test maken. Dus eigenlijk hoe hou je je in bepaalde situaties het meest aan het gebod: Gij zult geen vals getuigenis spreken.										

	Hoe gaat zo'n test eruit zien. Het is net zoiets als testen die je vaak in tijdschriften tegenkomt. Het wordt meerkeuze. De vraag bestaat uit een situatie of gebeurtenis. Daaronder staan een aantal suggesties voor "wat zou jij zeggen/doen in deze situatie" Moet het de waarheid zijn of is het soms goed om te zwijgen. Een voorbeeldvraag is de volgende (staat ook op het werkblad): (hij past bij het rollenspel waarmee we deze les zijn begonnen). 1. Iemand komt bij je met een nieuwe jas. Hij/ zij is er ontzettend trots op. Jij vindt hem niet zo leuk. Hoe reageer je? a. Ik zeg eerlijk dat ik de jas ontzettend stom vind. b. Ik doe net alsof ik hem heel leuk vind. Alsof ik hem zelf ook zou kopen. c. Ik zeg dat ik hem niet zou kopen maar dat de jas hem/haar wel leuk staat. Nadat dit is uitgelegd, kun je de groep verdelen in groepjes van 3. Laat ze proberen zelf een situatie te bedenken waarin het heel verleidelijk is om te liegen. Om jezelf vrij te pleiten. Of een situatie met een leugen om iemand te sparen. Of een roddelsituatie. En laat ze daarna mogelijke antwoorden bedenken. Voor een aantal zou het wel eens heel lastig kunnen zijn. Dan kun je vooraf een aantal situaties op een groot vel papier schrijven en die verdelen over de groepjes. Bijvoorbeeld: 0 Wat doe je wanneer je te laat op school bent omdat je gezellig nog even bij een supermarkt iets lekkers hebt gekocht. Wat zeg je op school tegen de conciërge? 0 Een vriend/vriendin heeft een bal door de ruit geschopt. Jij weet wie het was. Wat zeg je tegen degene van wie de ruit is? 0 Je bent gisteren vergeten je huiswerk te maken. Wat zeg je tegen de leraar? 0 Je vrienden schelden op een leraar omdat hij een afgesproken proefwerk gewoon door liet gaan. Terwijl zij niet hadden geleerd. Wat zeg je? 0 Je weet dat iemand uit je klas dronken was op vrijdagavond. Wat doe je met die kennis? 0 Je word aangehouden door de politie omdat je lamp het niet doet. Thuis deed hij het ook niet. Wat zeg je? 0 Je vrienden praten over een lelijk meisje/ een lelijke jongen in je klas. Wat doe jij? 0 Er staat op de voorkant van een roddelblad staat in hele grote letters ".....heeft een relatie. Zijn huwelijk loopt op de klippen" Degene die genoemd wordt is jouw idool. Je wilt graag weten hoe het zit. Wat doe je?	
--	--	--

	0 Je hebt gisteren een uur gespijbeld. Iemand in de klas kan heel goed handtekeningen van ouders namaken. Ze biedt aan om een briefje te maken dat je gisteren ziek naar huis bent gegaan met de handtekening van je ouders eronder. Wat doe je? 0 Je hebt een lastig wiskundeproefwerk. Je ziet dat degene voor je alle antwoorden zo neerpent. Hij legt zijn blaadje expres zo neer dat je de antwoorden goed kunt zien. Wat doe je? Het is de bedoeling dat ze in de groepjes mogelijke antwoorden bedenken. Foute en goede. (het mogen 2,3 of 4 opties zijn). De situaties kunnen verdeeld worden over de groepen. Hierna kunnen ze de situaties en antwoorden op kaarten schrijven. Die kaarten kunnen dan doorgegeven worden aan de volgende groep. Zij kunnen dan de situaties bespreken en het meest goede antwoord opzoeken. Eventueel kunnen de kaarten weer doorgegeven worden aan de volgende groepen.	
19.55	hoe wil je veranderen. Wanneer je de bovenstaande situaties op een poster hebt geschreven. Laat ze dan even kort nadenken over de volgende vraag: Welke situatie is voor jou heel herkenbaar. Waar heb jij het lastig mee? Roddelen, spieken, jezelf onschuldig praten om geen straf te krijgen. Laat ze dat daarna op het werkblad schrijven. Op het werkblad het volgende: Ik herken me wel in deze situatie: Ik moet eigenlijk de volgende keer: Ik vraag vanavond aan de Here God om: Laat ze dit voor zichzelf opschrijven. Leg nog even uit: Hoe leer ik het af? Niet alleen door vaak op de ernstige gevolgen te wijzen en te bidden om een wacht voor mijn lippen. Natuurlijk zijn ook deze dingen belangrijk. Maar het evangelie wijst ons een weg die een nog diepgaandere verandering kan brengen: <u>Overdenken wat Christus voor ons heeft gedaan en doorstaan</u>. Dan pas zal ik écht van binnenuit veranderen. De apostel Petrus schrijft het volgende in zijn eerste brief: <i>Treed dus in de voetsporen van Hem die geen enkele zonde beging en over wiens lippen geen leugen kwam. Hij werd uitgescholden, maar schold niet terug, Hij leed maar dreigde niet, Hij liet het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt. Hij heeft in zijn lichaam onze zonden het kruishout op gedragen,</i>	

	<i>opdat wij, dood voor de zonde, rechtvaardig zouden leven. Door zijn striemen bent u genezen. (1 Petrus 2:21-24)</i> Deze boodschap kan mij niet onveranderd laten! Als ik beseft dat Christus werd gehoord en vermoord vanwege mijn woorden met woorden, dan wil ik vanaf nu - in de kracht van zijn Geest - mijn woorden tot zegen voor mijn naaste laten zijn. Je mag erop vertrouwen dat de Here Jezus ook alle foute woorden, oneerlijkheden wil vergeven. Je mag elke dag opnieuw beginnen met Hem. En Hem om de Heilige Geest vragen om jouw te helpen het goede te zeggen.	
20.00	Presentatie: Bespreek eerst wat ze uit deze les mee willen nemen in het spel. Probeer dit daarna samen in de setting van het spel te krijgen. Hoe verwerk je de genoemde dingen in het door jullie bedachte spel? Bekijk ook samen hoe ver de vorige geboden zijn verwerkt in het spel. Zijn er al dingen echt af? Laat degene die dat gemaakt heeft het even presenteren. Hoe ziet het eruit. Heeft hij/zij tips voor de anderen? Kortom even een goed overzicht maken. Wat moet er nog gebeuren? Wat is er al klaar? Wie hebben zich aan de afspraken gehouden en wie moeten er nog even hard aan het werk. Is er materiaal nodig?	
20.10	- Eventueel wanneer je de volgende keer hiermee aan het werk wilt: Neem voor de volgende keer iets van reclame mee. Dit kan zijn een reclame die je mooi/leuk vindt. Het kan juist ook een irritante zijn. sluiting Kijk thuis voordat je gaat bidden nog even naar het vak dat je als laatste op je werkblad in hebt gevuld. Neem dit gebedspunt mee in je gebed. Misschien kun je het vaker doen tijdens de komende week. Waar heb je God als bewaker van je woorden bij nodig en vertel Hem dat.	

c. benodigde materialen

- poster met uitgeschreven situaties
- kaarten (A5 b.v.) waarop jongeren hun situatie + meerkeuzevraag kunnen opschrijven
- pennen, stiften
- evt. materiaal voor de prestatie
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 12:1,4 en 5; Ps 25:2 en 4; Ps 119:17 en 40; Gz ;LB 1; LB 285; E&R 54

bijbelgedeelten: Ex..1:15-19; Deut.19:16-21; Joz.2:1-6; 1Kon.21; Joh 8,42-47; Ef 4:25-29; Jak.3:1-12

belijdenis: HC znd 43

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - De catechisanten kunnen het negende gebod opzeggen.				
	2 - Ze kunnen uitleggen dat dit gebod over 2 dingen gaat: je mag niet liegen maar ook dat een ander geen schade oploopt door wat jij zegt.				
	3 - Ze kunnen vertellen hoe Sifra / Pua en Rachab een voorbeeld zijn van het houden van dit gebod.				
	4. - Ze kunnen omschrijven wat goede en opbouwende woorden zijn.				
	5. - Ze willen in hun leven hun woorden zo bewaken dat hun woorden een zegen zijn voor anderen en geen schade doen aan anderen.				
	6. - Ze kunnen dit gebod vertalen naar hun eigen leven door er testvragen over te maken.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Werkbladen

Lieg niet!

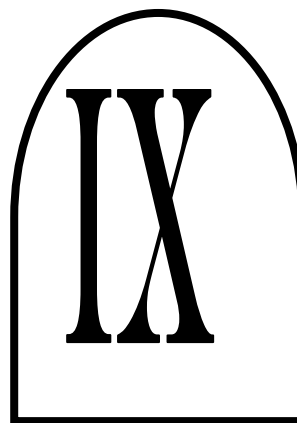
blok E - nivo 1 - avond 5

Rollenspel

Heb je zoiets wel eens meegemaakt?

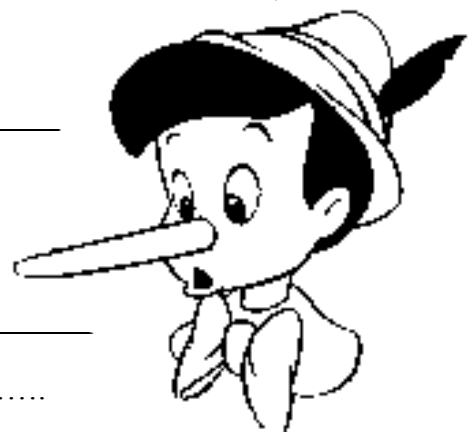
Wat zou jij doen?

Wie gehoorzaamt aan het gebod?

Bijbelstudie

Bijbelgedeelte	Wat gebeurt er?	In strijd met het negende gebod? Waarom wel/niet?
Exodus 1:15-19		
Jozua 2:1-6		

Dit gebod gaat niet alleen over liegen maar ook over

Efeziërs 4:25 en 29

25 Leg daarom de leugen af en spreek de waarheid tegen elkaar, want wij zijn elkaars ledematen. **26** Als u boos wordt, zondig dan niet: laat de zon niet ondergaan over uw boosheid,

29 Laat geen vuile taal over uw lippen komen, maar alleen goede en waar nodig opbouwende woorden, die goeddoen aan wie ze hoort.

Vraag en antwoord 112 HC

Wat eist God in het negende gebod?

Dat ik tegen niemand een vals getuigenis afleg, niemands woorden verdraai en geen kwaadspreker of lasteraar ben. Dat ik ook niemand lichtvaardig en onverhoord veroordeel of help veroordelen. Maar dat ik alle liegen en bedriegen als echt duivelswerk vermijd, als ik tenminste de zware toorn van God niet op mij laden wil. Verder dat ik in rechtszaken en in alle handelingen de waarheid liefheb, oprecht spreek en belijd en ook de eer en goede naam van mijn naaste zoveel ik kan verdedig en bevorder.

Onderstreep in deze teksten waar je het zinnetje dat je geformuleerd hebt weer terug ziet.

Oefenen met situaties

Iemand komt bij je met een nieuwe jas. Hij/ zij is er ontzettend trots op. Jij vindt hem niet zo leuk. Hoe reageer je?

A: Ik vind het een ontzettend stomme jas..

B: Wat een leuke jas, die zou ik zelf ook wel willen kopen!

C: Ik zou hem zelf niet kopen, maar hij staat jou wel leuk!

Hoe wil je veranderen

Ik herken me wel in deze situatie:

Ik moet eigenlijk de volgende keer:

Ik vraag vanavond aan de Here God om:

Eventueel : neem voor de volgende keer iets van reclame mee. Dit kan zijn een reclame die je mooi/leuk vindt. Het kan juist ook een irritante zijn.

1 Timotheüs 6:8-10a

Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn. Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan. Want de wortel van alle kwaad is geldzucht.

Avond 6 Wees niet jaloers!

Achtergrondinformatie

Bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat het de zonde is die ons jaloers maakt, en dat God ons daarvan wil bevrijden, door ons weer te leren vertrouwen op Hem en zijn zorg voor ons.

Tevredenheid en jaloersheid

Echt tevreden mensen zijn zeldzaam. Tevreden met wat je hebt, tevreden met de mensen om je heen, tevreden met je werk, tevreden met je lichaam, tevreden met je plek in de kerk?

Vb kind in kamer vol speelgoed, wil net dat hebben dat die ander heeft. Mensen zijn net geiten: gras in de andere wei altijd groener

Kern van de begeerte is ontevredenheid met wat God ons geeft

Dat begon in paradijs:

Mens had alles: God gaf geluk, liefde > satan: nee niet alles > die boom niet > je bent niet als God. Dat is zonde : niet tevreden zijn met wat God geeft> als je je geluk niet bij God vindt dan zoek je het elders: we proberen van alles: bezit, eer, relaties

> niks echt tevreden, ontbreekt altijd wat > zeker als we ons vergelijken met andere mensen.

Erg, want: als je niet tevreden bent: Je zondigt niet alleen tegen 10e gebod , je zondigt ook tegen eerste gebod: je bent niet tevreden met God, en met wat Hij je geeft. En dat zit diep in ons hart > niet stelen/ niet echtbreken OK, maar niet begeren. Dit gebod stelt je voor God: wat anderen niet zien: ziet Hij

Maar : kun je het veranderen? Je daden kun je sturen, maar je begeerten? Kun je leren tevreden te zijn? Paulus had het geleerd: gaf carrière op, voor zwervend, moeilijk bestaan, momenten van overvloed, maar ook van armoede en ellende; hij had geleerd tevreden te zijn. Hoe kan dat: bevrijd van begeren, jalousie; echt tevreden zijn? > drie punten:

1. van genade leren leven

Gij zult niet begeren > dat komt na: Ik ben de HERE die u bevrijde; na de tocht door de woestijn/ manna > durf je Mij vertrouwen, tevreden zijn met wat ik geef?

Nog duidelijker voor ons: Ik ben de HERE, die je bevrijdt hebt > kruis: God je Vader; Ik geef je alles; durf je mij te vertrouwen, krijg ik je hart?

Als dat hart op God gericht is > kan het niet meer gericht zijn op luxe, eer of macht.

Als je gelooft > leren tevreden te zijn.

op wat echt belangrijk is (toch te gek dat er in dec. geen tijd is voor bijbelstudie etc)

2. door de Geest leren leven

Uit onszelf laten we ons toch elke keer weer meenemen. Hoe vaak niet ontevreden: met onze situatie, bezit, uiterlijk

Wat we nodig hebben is een nieuw hart, een nieuwe geest. Ook dat hoort bij de genade: niet alleen dat je mag weten: mijn situatie van God gekregen; ook: Hij geeft door zijn HG de kracht om daar tevreden mee te zijn.

Pls: geleerd tevreden te zijn: hoe? > Ik vermag alle dingen in Hem die mij kracht geeft.

3. gericht zijn op het Koninkrijk

God zij dank: deze wereld is niet alles. Gods Koninkrijk is onderweg: daar burger van: anders in deze wereld. Daarom:

* niet meer gedreven door hang naar meer bezit en status , maar: hoe kan ik m'n naaste beter dienen, God eren

* niet meer belangrijkste vraag: hoe geld hier beleggen: maar hoe krijg ik een schat in de hemel

* vraag niet meer: Hoe krijg ik meer, maar hoe kan ik meer delen

Uit een preek van Tim Keller over 1 Samuël 18: 1-14

In ons tekstgedeelte lezen we over de jaloezie van koning Saul. De vrouwen van Israël vieren de overwinning van het leger. Ze zingen het uit: „Saul heeft zijn duizenden verslagen. David zijn tienduizenden”. Saul wordt woedend. Vanaf dat moment houdt hij David in de gaten. De jaloezie gaat Saul beheersen. We leren hier hoe ernstig jaloezie is, wat de tekenen van jaloezie zijn en hoe sterk ze is. Jaloersheid kan een leven vernietigen.

Wat is jaloezie?

Het eerste bewijs dat je jaloers bent is dat je niet blij kunt zijn met wat iemand anders heeft.

Dat komt doordat je jezelf steeds met die ander vergelijkt. We zien dat in vers 8 gebeuren.

Saul vergelijkt zich met David: ‘Hem geven ze tienduizend en mij maar duizend’. Saul kan niet blij zijn over het succes van David. Saul vergelijkt: ‘David heeft dit en ik slechts dat.’

Jaloezie maakt dat je niet blij kunt zijn met de prestaties en het geluk van de ander. Bij jaloezie draait het constant om jezelf. Nooit ben je blij met de kinderen van de ander of met de leuke vakanties van de ander, omdat je ze zelf niet hebt.

Toch is het wel degelijk mogelijk iets te willen wat de ander heeft zonder dat je daarbij jaloers bent. Je kunt ernaar verlangen net zo liefdevol te zijn als de Here Jezus. Dat verlangen gaat je dan in positieve zin motiveren.

In een preek die de puriteinse prediker Jonathan Edwards hield over jaloezie wees hij op Lucifer, de hoogste engel die tegen God in opstand kwam. Lucifer woonde nota bene in de hemel. Maar toen hij zich realiseerde dat hij niet de belangrijkste was, werd hij zo jaloers dat hij onmogelijk nog van iets in de hemel kon genieten. Dat is wat! Als jaloezie het je onmogelijk kan maken van de hemel te genieten, bedenk dan eens wat jaloezie met jou op aarde kan doen.

Of neem het paradijs, waar ziekte noch dood was. Maar toen Adam en Eva dachten dat de boom waarvan ze niet mochten eten wel eens de beste van alle bomen kon zijn, stortten ze zichzelf in het ongeluk. Jaloezie maakt dat niets meer goed genoeg is.

Wat doet jaloezie met je?

Het tweede dat we zien, is dat jaloezie je gebonden houdt. Vers 10 en 11: „De volgende dag werd Saul door een boze bui overvallen. Hij ging als een razende in huis tekeer, terwijl David zoals steeds op de lier tokkelde. Saul had zijn lans in de hand. ‘Ik zal David aan de wand nagelen’, dacht Saul. Hij wierp de lans, maar David kon hem tot tweemaal toe ontwijken”.

Wat gebeurt hier? We zagen al dat jaloezie iemand tot slaaf maakt. Maar het kan ook andersom gaan. In de tekst staat dat een boze geest Saul aangreep.

Dat is herkenbaar: In het begin ben je jaloers. Maar vervolgens wordt die jaloersheid je de baas. Je verliest de mogelijkheid om niet meer jaloers te zijn. Je verliest je vrijheid en de controle.

Bevrijding van jaloezie

Hoe kunnen we van de slavernij van jaloezie worden bevrijd? Jonathan geeft ons het antwoord. 1 Samuël 18:1-4: „Na Davids gesprek met Saul voelde Jonathan zich sterk tot David aangetrokken en begon zielsveel van hem te houden. Die dag nam Saul David in dienst en hij stond hem niet toe terug te keren naar zijn ouderlijk huis. Jonathan sloot met David een vriendschapsverbond: ze zouden van elkaar houden als van zichzelf. Hij deed zijn mantel af en gaf die aan David; ook zijn wapenrok gaf hij met zijn zwaard, zijn boog en zijn riem”. De schrijver zet Saul en Jonathan met opzet naast elkaar. Beiden zien dat God zijn oog op David heeft laten vallen en hem aangewezen heeft als toekomstig leider van Israël. Beiden hebben veel te verliezen. In feite Jonathan nog méér dan Saul. Jonathan is immers nog niet eens koning geweest. Hij moet het nog worden. Maar terwijl Saul zich tegen het plan van God verzet, omarmt Jonathan het. Jonathan handelt radicaal. Als hij zijn mantel aan David geeft, geeft hij in feite zijn recht op de troon weg. Een mantel gaf destijds je positie aan. En Jonathan gaat nog verder. Hij geeft ook zijn zwaard weg. Daardoor maakt hij zich bijzonder kwetsbaar. David kon alles met hem doen wat hij wilde. Door de ander je zwaard te geven, vraag je hem in feite het bevel over te nemen. ‘Zeg maar wat je van me wilt. Ik wil je dienen.’ Waarom deed Jonathan dat? Uit vriendschap? Ja, maar er is meer. Omdat Jonathan de druk niet aankon? O nee. In hoofdstuk 14 lezen we hoe heldhaftig Jonathan een veldslag won. Waarom dan wel? Uit geloof! Jonathan geloofde dat Gods redding via David zou worden gerealiseerd. En hij beseftte dat hij in dat proces alleen een rol kon spelen door afstand te doen van de troon. Daarom deed hij een stap terug.

Bij Jonathan ontdek je ook hoe je jaloezie kunt overwinnen. We zien drie dingen:

1. In de eerste plaats treft ons Jonathans houding tegenover David. Hij vindt zijn geluk in het geluk van David. Liefde is niet alleen maar een warm gevoel. Als je echt van iemand houdt, ben je gelukkig als de ander gelukkig is. Juist dat geeft je diepe vreugde.
2. Bij Jonathan ontdekken we ook iets van Jezus' houding tegenover ons. Jonathan doet zijn mantel af en geeft zijn zwaard weg. Hij stelt zich zo totaal kwetsbaar op dat degene van wie hij houdt op de troon kan plaatsnemen. Jezus deed precies hetzelfde. Hij had recht op de troon. Maar de enige manier waarop Hij hun van wie Hij houdt de troon kon geven, was door daar zelf afstand van te doen.. Wil je af van je jaloezie? Kijk naar de grootste Vriend die je maar kunt hebben. Besef wat Jezus voor je deed. Dat zal je hart veranderen. Als je iemand ziet die krijgt wat hij niet verdient, is je eerste reflex misschien dat dit niet eerlijk is. Maar laat dan het Evangelie op je inwerken. Christus heeft je gered uit genade. Dat betekent dat je alles krijgt wat je nooit verdiende. Waarom zou je de ander dan niet iets gunnen?
3. In Jonathan zien we ten slotte ook de houding die wij ten opzichte van de Here Jezus zouden moeten aannemen. Jonathan ziet dat Gods redding via David wordt bewerkstelligd. Daarvoor moet Jonathan zelf van de troon af. Dit is precies wat ook wij moeten doen. Gods redding komt door Jezus. Daarom moeten wij van de troon van ons eigen leven afstappen. We moeten niet alleen maar in God geloven, maar Hem ons leven geven. We moeten onze mantel afdoen en ons zwaard weggeven. ‘U God, bent de absolute Heer van mijn leven.’ Saul hield vast aan zijn eigen macht en hij verloor alles. Jonathan gaf zijn koningschap op en kreeg koningschap terug. Wil je vrij zijn van jaloezie? Doe dan wat Jonathan deed. Bied jezelf aan als een levende en heilige offergave aan God, zegt Paulus in Romeinen 12. „Dat is je ware eredienst.”

Dit artikel is verschenen in CV·Koers juli 2004

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze kunnen het 10^e gebod opzeggen of er een goede samenvatting van geven.
- Ze kunnen uitleggen wat het 10^e gebod te maken heeft met 'jaloers zijn'.
- Ze kunnen omschrijven wat jaloers zijn is en waar ze zelf vaak jaloers op zijn.
- Ze kunnen uitleggen dat de eerste zonde van Adam en Eva ontstond door het niet tevreden zijn met wat ze hadden. Dat ze jaloers waren op de Here God.
- Ze weten dat hun waarde niet zit in alles wat ze zijn of hebben maar dat hun waarde allereerst duidelijk wordt in de liefde van God
- Ze kunnen uitleggen dat de Here Jezus juist het tegengestelde laat zien van 'jaloers zijn'.
- Ze kunnen reclame relativeren en uitleggen dat het bezit van die dingen je echt niet gelukkiger maken ook al lijkt het wel zo in die reclame.

Hart

- Ze willen eerlijk hun gevoelens van jaloers zijn onder ogen zien en ze bij God brengen.
- Ze mogen erop vertrouwen dat God ook jaloezie wil vergeven wanneer ze het bij Hem brengen.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling; huiswerk checken Geef eerst weer even een terugblik op de vorige lessen. We hebben de geboden 6,7,8 en 9 gedaan. Hebben ze deze week nog gekeken naar het vak op hun werkblad? Zijn ze nog in de verleiding geweest om te liegen of konden ze in een situatie opkomen voor iemand anders? Misschien willen ze dit vertellen. We gaan deze keer verder met het 10^e gebod. De laatste van de geboden. Laat ze op een vakje op het werkblad in het kort opschrijven wat het 10e gebod is. Kennen ze hem uit het hoofd of kunnen ze een samenvatting geven? Wissel het samen even uit.	

19.20	Wat is jaloersheid? Op het werkblad staan de volgende teksten: <i>Jaloers</i> <i>Ik ben jaloers</i> <i>Jaloers op iedereen</i> <i>Iedereen ziet er mooi uit</i> <i>En ik...</i> <i>Ik niet</i> <i>Ik ben jaloers op m'n vrienden</i> <i>Ze zijn zo lief</i> <i>Ze zijn zo aardig</i> <i>Ze zijn zichzelf</i> <i>Ze zijn zo mooi!</i> <i>Ik ben jaloers op m'n familie</i> <i>Ze zijn zo lief</i> <i>Zo cool</i> <i>Zo mooi (in ieder geval mooier als mij)</i> <i>Ik ben jaloers op haar</i> <i>Ze kon alles</i> <i>Ze ziet er goed uit</i> <i>Ze was lief</i> <i>En ze kon iedereen helpen</i> <i>Ze was...</i> <i>Ze was euh is perfect!</i> <i>Jaloers op onbekend</i> <i>Iedereen is zo mooi</i> <i>Iedereen behalve ik</i> <i>Was ik het maar...</i> - gothic angel Buurmeisje Tamara: Vroeger keek ik vol afgunst naar mijn buurmeisje. Alles wat nieuw en hip was, had zij als eerste. Kleding, knuffels, spelletjes. Ik moest er zelf voor sparen van mijn ouders of het op mijn verlanglijstje voor verjaardag of Sint zetten. Ik vond dat toen zo oneerlijk! Ze liep er ook echt mee te showen. Geld Jenny: Ik kijk wel eens met jaloezie naar mensen die niet hoeven na te denken als ze geld uitgeven, die niet elk dubbeltje moeten omdraaien.. Ik misgun het anderen niet, maar zou graag willen dat sommige mensen eens zouden beseffen hoe rijk ze eigenlijk zijn en hoe goed ze het hebben. Laat ze dit gedicht en de uitspraken even lezen Leg uit: Je kunt jaloers zijn om verschillende dingen. Op wat iemand heeft, op hoe iemand is en op wat iemand kan/doet. het jaloersheid-monstertje	
-------	---	--

Op het werkblad staat ook het volgende schemaatje en de vragen erbij:
Jaloers zijn op:

	iets wat iemand heeft.	iets wat iemand kan/doet.	hoe iemand is
In de teksten			
Bij mezelf			

Maak eerst zelf het schema vol en bespreek in duo's het volgende:

1. Wat zie je terug in het gedicht en bij de uitspraken. Schrijf die dingen in het goede vak.
2. Ben je zelf wel eens jaloers geweest. Vul die dingen ook in in het schema.

Hierna kan dit in de hele groep besproken worden. Het is misschien wel heel persoonlijk om zelf te zeggen in de groep wanneer je jaloers was en waarom.

Bespreek daarna samen: Wat is eigenlijk jaloers – zijn?
Een mooi omschrijving is dit:

Op het werkblad:

Jaloezie is: gevoel van leed of spijt over het goede dat een ander heeft/krijgt en dat men hem niet gunt.

Vraag de groep of dit herkenbaar is. Wil je iets graag zelf hebben of kunnen of zijn? Misgun je het ook aan die ander?
Zegt dat ook iets over het beeld dat je van jezelf hebt?

Leg uit: Vaak is jaloezie een gevoel dat je krijgt wanneer je eigenlijk iets zelf wilt zijn/hebben. Je bent dus eigenlijk ontevreden met je eigen situatie. Je wilt dan eigenlijk je leven vullen met iets wat die ander kan of heeft.

Wanneer je God ziet als alles wat je nodig hebt dan is al het andere veel minder belangrijk.

	Je zult dan minder snel jaloers worden op anderen omdat je van zijn/haar dingen de relativiteit inziet. Wanneer je naar God kijkt en wat Hij allemaal heeft gegeven aan jou dan zul je veel minder snel ten prooi vallen aan jaloezie. Je gaat dan veel meer kijken naar de dingen die je wel hebt gekregen.	
19.30	Jaloersheis, waarkomt het vandaan? Vraag eerst aan de groep: Wat heb je allemaal nodig om goed te kunnen leven? Stel je bent met een groepje mensen op een onbewoond eiland. Hoe kun je dan overleven en wat zou je dan nodig hebben om prettig te kunnen leven? Laat ze even in tweetallen hierover nadenken: Inventariseer dit op een poster. We gaan nu samen lezen Genesis 2:4b-9, 15 – 25, Gen 1:26, Gen 3:8. (Op werkblad) Laat ze (in tweetallen) in de tekst de dingen omcirkelen, die aangaven wat Adam en Eva in het paradijs allemaal hadden. Vergelijk dat met wat we op de poster hebben opgeschreven. Dus eigenlijk hadden Adam en Eva alles wat ze maar wilden. Ze konden leven op de meest prettig manier. Iets waar wij nu jaloers op kunnen zijn. Maar toch..... Lees Gen 3: 1 -7. Stel gezamenlijk de volgende vragen: 1. Hoe begint de slang zijn verhaal? Is het waar wat hij zegt, mogen ze van geen van de bomen eten? Nee hij begint met een leugen. Ze mogen eigenlijk bijna alles. Ze hebben alles wat ze nodig hebben al. 2. Wat vertelt de slang eigenlijk. Zouden ze niet sterven? Ja ze sterven wel degelijk. Ze worden gelijk aan God. (tenminste dat wil de slang hen doen geloven. Het lijkt zo mooi als je het hebt maar toch). 3. Waarom is die vrucht zo verleidelijk? Omdat hij er gewoon lekker uitziet? Nee ze zijn verleidelijk omdat ze er wijsheid uit kan halen die ze nog niet heeft. (trouwens Adam is erbij. Hij kiest net als Eva voor het wel eten van de vrucht). Adam en Eva waren dus helemaal tevreden met hun leven. Toch weet de duivel bij Eva iets op te wekken van jaloezie dmv een aantal leugens. Er is plotseling iets wat zij en Adam niet hebben (denken ze) en wat ze nu toch opeens willen hebben. Ze zijn jaloers geworden op God. Ze is niet meer tevreden met datgene wat God gaf en opeens is ze jaloers op God.	

	Hier zie je hetzelfde terug als toen we zelf begonnen over jaloezie. Je hebt eigenlijk al van alles en kunt heel tevreden zijn met wat er allemaal wel is. Maar opeens mis je iets.....en dan wordt je jaloers.	
19.45	Jezus Lees als afsluiting van de Bijbelstudie over jaloezie: 1 Tim 6:6-9 en lees Filippenzen 2: 3-7 In Filippenzen 2: De Here Jezus laat hier zien dat Hij juist het tegenovergestelde van jaloers zijn, is. De Here Jezus heeft alles gegeven. Hij gaf alles op (zijn roem, zijn eer, zijn woning in de hemel) om ons alles te geven. Dat is juist het tegenoverstelde van jaloezie. (zie de omschrijving van het begin) Bij jaloezie: dan misgun je de ander het goede. Jezus wil juist het goede uitdelen aan iedereen en dat kostte Hem zijn leven. Aan ons die het niet verdienen, deelt Hij juist het goede uit. En dat laatste maakt je vrij. Je hoeft dan ook niet alles meer te hebben. Het belangrijkste heb je toch al. Dat zie je terug in 1 Tim 6. Als je het belangrijkste al hebt: Gods liefde dan bevrijdt je dat van hebzucht en jaloezie. Wanneer je tevreden bent bewaart je dat voor zonde. De Here Jezus hield al zoveel van jou dat je van jezelf waardevol bent. Dan hoef je niet mooi, slank, knap, rijk te zijn of heel veel dingen te hebben. Je bent al waardevol omdat God van je hield.	
19.50	En nu jij ja dat is mooi gezegd. Maar ja dat vervelende groene monstertje..... het duikt toch steeds de kop weer op. Hoe ga je om met jaloezie als je het weer op voelt komen? Nu is het zogenaamd het volgende gebeurd. Je hebt voordat je vanavond hier kwam een mailtje gekregen van een vriend (in) Daarin vertelt hij/zij het volgende: (Op het werkblad het volgende mailtje/ in mail-lay-out) Dag..... Leuk hoor! Ik baal echt! Weet je nog dat we vorige week toen we in de stad waren we hebben gekeken bij de Phone house? Daar was zo'n leuk mobieltje waarmee je toffe foto's kon nemen en ook nog kon wappen en msn'en. Leuk toetsenbordje erbij.	

	Je kon hem in allerlei kleuren krijgen. Echt cool! We hebben ook nog gevraagd hoeveel dat kostte. "Tja": ik dacht toen al : "die krijg ik toch niet" Toen ik het thuis vroeg, zeiden mijn ouders dat het onzin was want ik had toch nog een goede. Nou de foto's met mijn oude zijn heel erg korrelig maar ik mocht ik die leuke echt niet. Ik sta voor aap met zo'n ouderwetse belbak! En weet je..... Nu heeft iemand in mijn klas dat mobieltje wel! Echt waar! De volgende dag liet ze hem zien aan iedereen. Iedereen vond hem super cool. Je snapt wel hoe ik me voelde. Echt stom! Waarom heb ik dat niet? Ik baal echt, ben er chagrijnig van! Ik moest het even kwijt. Nou tot ziens! Groetjes Hoe schrijf jij je mailtje terug? Laat ze in tweetallen hierover nadenken. Wat zou een goede tip zijn voor de vriend/vriendin? Moet ze jaloers blijven offe zijn er ook andere oplossingen? Leeg mailtje op het werkblad. Hierop kunnen ze hun tips opschrijven. (Kom je hier niet aan toe, dan kun je het ook als huiswerk meegeven)	
19.50 b	Andere suggestie voor het eind van de les: Reclame: Waar je ook kijkt zie je reclame: Op Tv, radio, msn, internet, posters, tijdschriften enz enz. Bespreek in groepjes de volgende vragen: 1. Welke reclame heb je meegenomen? Waarom deze? 2. Wat was de boodschap van die reclame? 3. Welke reclame heb je gezien/gehoord en onthouden?. Waarom is die reclame bij je blijven hangen? 4. Heb jij wel de verleiding gevoeld om iets te kopen nav een reclame? Het nut van reclame is je te laten geloven dat je pas echt knap, leuk en gelukkig kan zijn wanneer je het bewuste product hebt gekocht. Soms willen ze je laten geloven dat je iets echt nodig hebt terwijl dat helemaal niet zo is. Bespreek gezamenlijk: De verleiding van reclame is er voor iedereen. Het lijkt soms zo mooi, aardig of goed om iets te hebben. Maar vaak werkt het in het echt niet zo. Bespreek gezamenlijk nog even het volgende: Wat doe je tegen die verleiding van reclame?	

	(misschien heeft iemand wel een ervaring met een ding dat ze gekocht hebben en wat achteraf helemaal niet leuk/nuttig is. Het is ook wel leuk om dit te laten vertellen).	
20.00	Presentatie Bespreek eerst wat ze uit deze les mee willen nemen in het spel. Probeer dit daarna samen in de setting van het spel te krijgen. Hoe verwerk je de genoemde dingen in het door jullie bedachte spel? We hebben nu alle geboden eigenlijk besproken. Nu is het mogelijk om al een beetje een overzicht te hebben van hoe het spel gaat worden. Zijn er genoeg vragen om een spel te maken of genoeg kaarten? Bekijk ook samen hoe ver de vorige geboden zijn verwerkt in het spel. Zijn er al dingen echt af? Laat degene die dat gemaakt heeft het even presenteren. Bekijk samen hoe het gaat en hoeveel tijd er nog is. Maak eventueel een planning om het wel op tijd af te krijgen. Er zijn nog twee lessen die algemeen over de geboden gaan. Misschien is daar nog iets uit te halen maar nu is het zaak om alles een beetje in een goede planning te krijgen om over 3 weken (er is nog een uitloopavond) de boel echt af te hebben. Probeer hier met de jongelui afspraken over te maken.	
20.15	sluiting	

c. benodigde materialen

- poster, stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 139: 1 en 11, Ps 73: 10 en 11; Gz 34; Gz 38; LB 21:1 en 3

bijbelgedeelten Gen 3: 1-7; Lk 12:32-34; Fil4: 10-20; 1 Tim 6: 6-10

belijdenis: HC 44

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kunnen het 10 ^e gebod opzeggen of er een goede samenvatting van geven.				
	2 - Ze kunnen uitleggen wat het 10 ^e gebod te maken heeft met 'jaloers zijn'.				
	3 - Ze kunnen omschrijven wat jaloers zijn is en waar ze zelf vaak jaloers op zijn.				
	4 - Ze kunnen uitleggen dat de eerste zonde van Adam en Eva ontstond door het niet tevreden zijn met wat ze hadden. Dat ze jaloers waren op de Here God				
	5 - Ze weten dat hun waarde niet zit in alles wat ze zijn of hebben maar dat hun waarde allereerst duidelijk wordt in de liefde van God				
	6 - Ze kunnen uitleggen dat de Here Jezus juist het tegengestelde laat zien van 'jaloers zijn'.				
	7. - Ze kunnen reclame relativeren en uitleggen dat het bezit van die dingen je echt niet gelukkiger maken ook al lijkt het wel zo in die reclame.				
	8. - Ze willen eerlijk hun gevoelens van jaloers zijn onder ogen zien en ze bij God brengen.				
9. - Ze mogen erop vertrouwen dat God ook jaloezie wil vergeven wanneer ze het bij Hem brengen.					
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

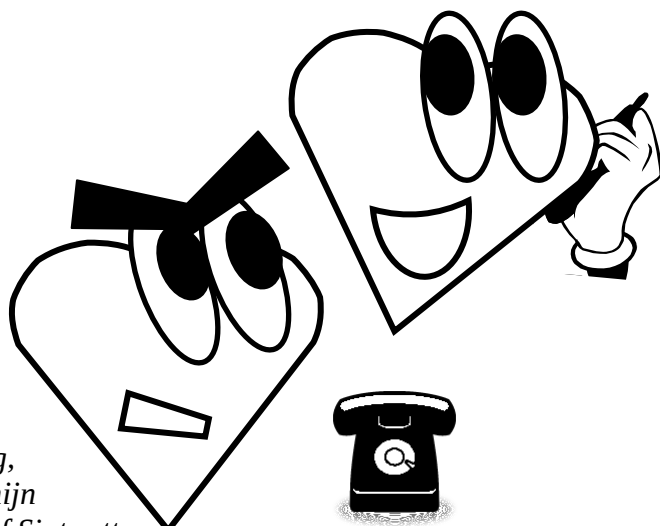
Wees niet jaloers!

blok E - nivo 1 - avond 6

Wat is jaloersheid?

Buurmeisje Tamara:

Vroeger keek ik vol afgunst naar mijn buurmeisje.
Alles wat nieuw en hip was, had zij als eerste. Kleding,
knuffels, spelletjes. Ik moest er zelf voor sparen van mijn
ouders of het op mijn verlanglijstje voor verjaardag of Sint zetten.
Ik vond dat toen zo oneerlijk! Ze liep er ook echt mee te showen.

Geld

Jenny: Ik kijk wel eens met jaloezie naar mensen die niet hoeven na te denken als ze geld uitgeven, die niet elk dubbeltje moeten omdraaien.. Ik misgun het anderen niet, maar zou graag willen dat sommige mensen eens zouden beseffen hoe rijk ze eigenlijk zijn en hoe goed ze het hebben.

1. Wat zie je terug in het gedicht en bij de uitspraken. Schrijf die dingen in het goede vak.
2. Ben je zelf wel eens jaloers geweest. Vul die dingen ook in in het schema.

Jaloers	In de teksten	Bij mezelf
<i>Ik ben jaloers Jaloers op iedereen Iedereen ziet er mooi uit En ik... Ik niet</i>	Iets wat iemand heeft	
<i>Ik ben jaloers op m'n vrienden Ze zijn zo lief Ze zijn zo aardig Ze zijn zichzelf Ze zijn zo mooi!</i>	Iets wat iemand kan/doet	
<i>Ik ben jaloers op m'n familie Ze zijn zo lief Zo cool Zo mooi (in ieder geval mooier als mij)</i>	Hoe iemand is	
<i>Ik ben jaloers op haar Ze kon alles Ze ziet er goed uit Ze was lief En ze kon iedereen helpen Ze was... Ze was euh is perfect!</i>		
<i>Jaloers op onbekend Iedereen is zo mooi Iedereen behalve ik Was ik het maar...</i>		

- gothic angel

Jaloezie is: gevoel van leed of spijt over het goede dat een ander heeft/krijgt en dat men hem niet gunt.

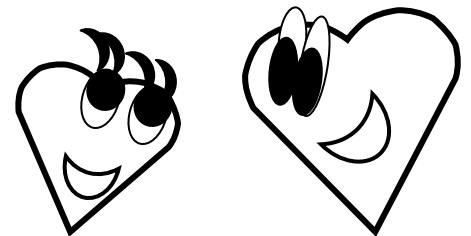
Jaloersheid, waar komt het vandaan?

Genesis 2:4b-9

In de tijd dat God, de HEER, aarde en hemel maakte, 5 groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God, de HEER, had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken; 6 wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevroede. 7 Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen. 8 God, de HEER, legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste hij de mens die hij had gemaakt. 9 Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aanlokkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad.

15 – 25

15 God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken. 16 Hij hield hem het volgende voor: 'Van alle bomen in de tuin mag je eten, 17 maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.' 18 God, de HEER, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken die bij hem past. 19 Toen vormde hij uit aarde alle in het wild levende dieren en alle vogels, en hij bracht die bij de mens om te zien welke namen de mens ze zou geven: zoals hij elk levend wezen zou noemen, zo zou het heten. 20 De mens gaf namen aan al het vee, aan alle vogels en alle wilde dieren, maar hij vond geen helper die bij hem paste. 21 Toen liet God, de HEER, de mens in een diepe slaap vallen, en terwijl de mens sliep nam hij een van zijn ribben weg; hij vulde die plaats weer met vlees. 22 Uit de rib die hij bij de mens had weggenomen, bouwde God, de HEER, een vrouw en hij bracht haar bij de mens. 23 Toen riep de mens uit: 'Eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees, een die zal heten: vrouw, een uit een man gebouwd.' 24 Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt. 25 Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich niet voor elkaar.

Genesis 1:26

26 God zei: 'Laten wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken; zij moeten heerschappij voeren over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daarop rondkruipt.'

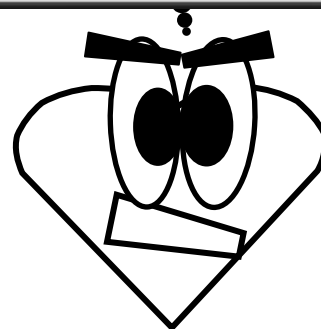
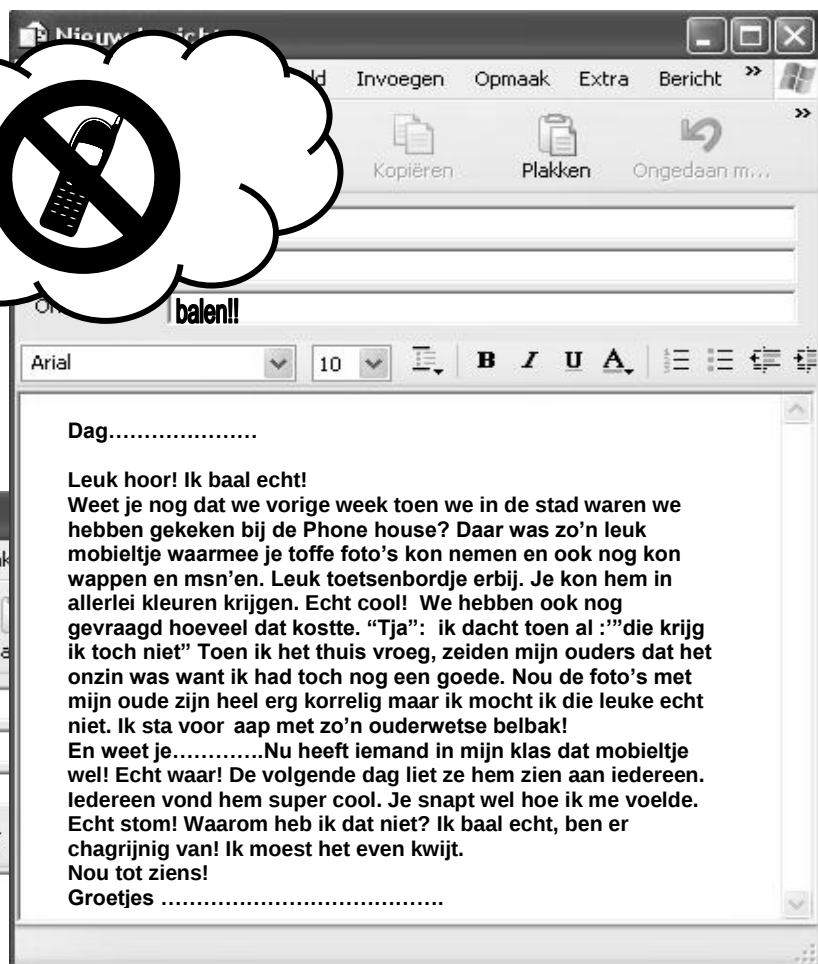
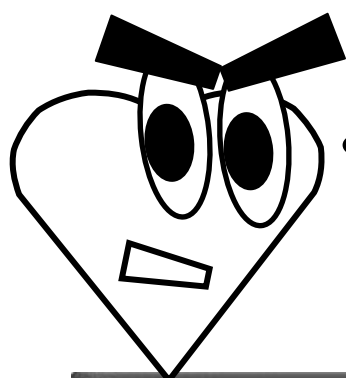
Genesis 3:8

Toen de mens en zijn vrouw God, de HEER, in de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor hem tussen de bomen.

Omcirkel de teksten die aangeven wat Adam en Eva in het paradijs allemaal hadden.

En nu jij

1 Johannes 3: 17 - 18

Hoe kan Gods liefde in iemand blijven die meer dan genoeg heeft om van te bestaan, maar zijn hart sluit voor een broeder of zuster die hij gebrek ziet lijden? Kinderen, we moeten niet liefhebben met de mond, met woorden, maar waarachtig, met daden.

Avond 7 De witte en de zwarte hond

Achtergrondinformatie

Inleiding

De bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat geloof een strijd brengt in je leven tussen het door de Geest geleide leven en het 'oude leven' waarin de zonde de toon nog aangeeft.

Uit 'Tijd voor Genade' van T.L. Johnson Pag 93-93

En dan is er natuurlijk nog Romeinen 7. Er is nogal verschil van mening of de ervaring die Paulus in vers 14 en verder beschrijft, nu van voor of van na zijn bekering is. Ik ben ervan overtuigd dat het over de bekeerde Paulus gaat, omdat hij het goede wil doen, en zelfs zegt: 'Innerlijk stem ik helemaal in met de wet van God.' (Rom. 7:22) Het geestelijk niveau van een ongeestelijk mens, die nog niet opnieuw is geboren, maakt het hem onmogelijk om iets te begrijpen van de Geest van God, laat staan dat hij met de wet van God zou instemmen (Rom. 2:14). Ik ben ervan overtuigd dat Paulus de geloofsstrijd beschrijft die een christen ervaart. Hij wil het goede wel doen, maar het lukt hem niet. Nee, hij doet juist wat hij verafschuwt (Rom. 7:15). Wat is hier aan de hand? De overblijfselen van de zonde, de restanten van de oude mens zitten hem in de weg. Galaten 5:17 zou als commentaar prima passen bij Romeinen 7:

'Want wat onze zelfzucht verlangt, is strijdig met wat de Geest verlangt, en omgekeerd. Ze zijn elkaars vijanden, met het gevolg dat u niet kunt doen wat u zou willen.'

Ik kwam voor het eerst in aanraking met Romeinen 7 toen ik student was en mijn uiterste best deed om een christelijk leven te leiden. En ironisch genoeg was ik juist een boek aan het lezen dat probeerde om me stapsgewijs naar dat 'hogere leven' te leiden. Toen ik al een heel eind in het boek gevorderd was, werd er uit Romeinen 7 geciteerd, en opeens drong het tot me door wat daar stond:

Want ik doe niet wat ik graag wil doen, nee, ik doe juist wat ik verafschuw. (...) Want het goede dat ik wil doen, doe ik niet, maar het kwade dat ik niet wil doen, doe ik juist wél.' (Rom. 7:15.19)

Ik dacht: Dat ben ik! Deze verzen brachten precies onder woorden wat ik in mijn leven als christen tot nu toe had ondervonden. Er was mij verteld dat het eenvoudig zou zijn. Mijn ervaring was precies het tegenovergestelde. De wereld ging precies de andere kant op. Mijn eigen vlees trok me de andere kant op. De duivel trok me de andere kant op. En samen met Paulus wilde ik het wel uitroepen:

'Ongelukkige mens die ik ben! Wie zal mij bevrijden van dit bestaan ten dode?' (Rom. 7:24)

Maar lees dan ook het volgende vers helemaal, verder dan alleen het 'Dank aan God'. Daar staat:

'Dank aan God, die dat doet door Jezus Christus onze Heer. Dit is dus mijn situatie: aan mijzelf overgelaten, onderwerp ik mij wel met mijn verstand aan de wet van God, maar in mijn doen en laten onderwerp ik mij aan de wet van de zonde.' (Rom. 7:25)

John Duncan (1796-1870) vertelde zijn toehoorders: 'Zolang je bij mij in de kerk zit, zul je nooit onder Romeinen 7 uitkomen.' Maar onder zijn gehoor bevonden zich ook mensen van

het 'hogere leven', die beweerden: 'Romeinen 7 zit ons niet meer dwars, wij zijn meer de mensen die Romeinen 8 beschrijft.' 'Niet zolang als je naar mijn preken luistert,' antwoordde John Duncan. Ook de gereformeerde leer rekent af met alle vormen van perfectionisme. In dit leven zul je het volmaakte nooit bereiken. Je zult altijd te maken hebben met strijd, conflicten en moeiten, totdat je verheerlijkt wordt. Voorzover daar wat Paulus betreft onduidelijkheid over bestond, ruimt hij misverstanden zelf uit de weg:

'Ik beweer niet dat ik er al ben of dat ik al volmaakt ben. Maar ik zet wel door, om eens te grijpen waarvoor Christus Jezus mij gegrepen heeft.' (Fil. 3:12)

Vind je dat somber klinken? Het is juist realistisch. 'Ik zet wel door.' Dat is de sleutel naar een heilig leven. Het doel is volmaaktheid. In dit leven zul je dat nooit bereiken. Maar met de hulp van de heilige Geest zetten we wel door in de richting van dat doel. We houden het oog gericht op het einddoel - als Christus zijn.

Op het punt van heiliging is het een wezenlijk verschil of je gereformeerd bent of niet, zoals we hebben gezien. De gereformeerde geloofsovertuiging is somber gestemd over de menselijke natuur, waardoor afhankelijkheid van Gods Geest alle nadruk krijgt. En toch is het gereformeerde geloof niet onrealistisch over wat er van onszelf wordt verwacht. Niemand overwint de zonde, zelfs de verlost mens niet, zonder zich daar enorm voor in te spannen. Er zijn geen toverformules. Er zijn geen geheime wegen. Er is geen speciale sleutel. God is aan het werk. Als dat niet zo was, waren we voorgoed verloren. Maar we moeten ook zelf 'ons heil bewerken'. Als er al een sleutel naar een heilig leven bestaat, dan is het dit: span je in en lever strijd - *omdat* God aan het werk is.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze kennen alle geboden (of in eigen woorden)
- De catechisanten weten dat wanneer je bij God hoort, je nog steeds zonden doet en je dus niet zondenvrij bent.
- Ze kunnen dit ook aangeven vanuit hun eigen leven.
- Ze kunnen vertellen hoe Paulus dat omschrijft in Romeinen 7.
- Ze kunnen vertellen welk gedrag hoort bij de nieuwe mens en de oude mens nav Kol 3.
- Ze weten dat God Zijn Geest geeft aan hen die Hem dat vragen. De Geest zal hen helpen om een nieuw mens te worden.

Hart

- Ze zijn bereid om steeds meer God te gaan dienen in hun leven.
- Ze willen steeds Christus vragen hun zonden te vergeven.
- Ze willen vragen of de Heilige Geest hen wil helpen.

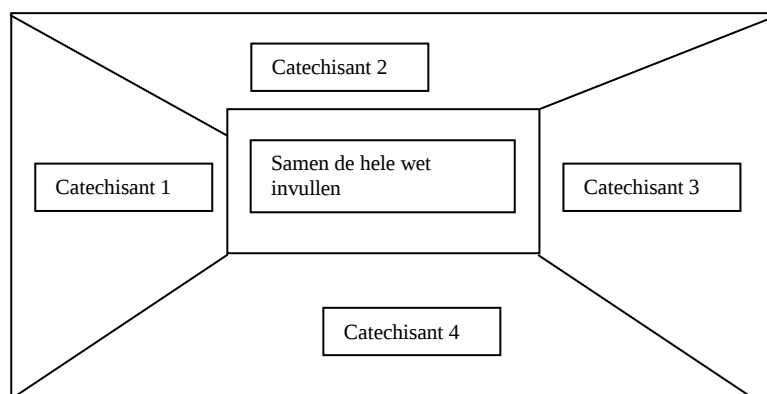
Handen

- Ze kunnen een spel te maken over de 10 geboden.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	terugblik en herhaling We hebben nu alle geboden in de vorige lessen behandeld. We hebben veel besproken. Haal nog even vragenderwijs terug wat er de vorige les is behandeld: We zijn bezig geweest met het 10^e gebod. We hebben het daarbij vooral gehad over “jaloers zijn”. Je bent ten diepste dan niet tevreden met wie je zelf bent of niet zeker van jezelf of niet tevreden met wat je hebt of kunt. Daarom wil je dan graag wat iemand anders heeft of hoe hij/zij is. Misschien wil iemand daar nog op terugkomen? Ervaringen ermee opgedaan deze week. Daarna ga je verder met het volgende: Het is goed om nu eerst eens te kijken wat we er allemaal nog van weten. Verdeel de groep in groepjes van 4. Geef ze per groepje het volgende blad op A3 formaat.	

Laat ze nu in het vak voor hun invullen welke geboden ze kennen. Ieder heeft dus eigenlijk zijn eigen vak om dat te noteren.

Daarna gaan ze samen het middenvak invullen. Ze kunnen daarin dan samen alle geboden invullen.

Kennen ze individueel de geboden of kunnen ze per groepje ze allemaal bij elkaar verzamelen?

Bij de bespreking samen:

Kunnen ze ook een wat meer eigentijdse vertaling/invulling geven. (die is in het vorige blok geleerd)

Alternatieve werkvorm:

Verdeel de groep in groepjes van 4. Geef elk groepje 2 dobbelstenen en iets dat een punt waard is (kunnen kleine stukjes papier zijn/ fiches/ muntjes/ blokjes)

Iemand moet gooien met de dobbelstenen. Het aantal ogen is het gebod dat degene die gegooit heeft, op moeten zeggen.

Dus gooi je één: zeg je het eerste gebod op.: twee het tweede. Lukt het gebod of een eigentijdse vertaling dan mogen ze een punt pakken.

Weet diegene die gegooit heeft het niet dan mag degene rechts van hem het proberen. Weet hij het dan mag hij/zij een punt pakken.

(Is er in een groep niemand die het weet dan pas mogen ze de leiding vragen of wanneer de discussie zo hoog oploopt dat er bijna ruzie is.)

Bij 11 moeten ze de samenvatting van de wet kunnen beschrijven of opzeggen

Bij 12 krijgen ze een punt 'gratis'

Wie heeft er het meeste aan het eind?

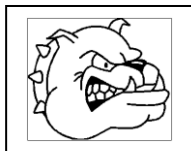
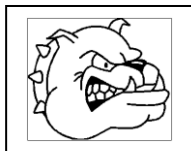
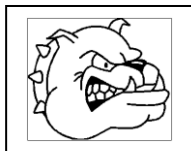

19.25	Intro vervolg We vervolgen de bespreking met de vraag: hoe doen we het eigenlijk met zijn allen? Lukt het je ook om de geboden te houden? Wat vind je zelf. Lukt het aardig? Niet allemaal maar misschien sommige? Hoe komt het dat je ze niet allemaal kunt houden. Zegt de bijbel daar ook iets over. Dat is het onderwerp voor de rest van de avond. Het lijkt zo vaak niet te lukken.	
19.30	Hun eigen ervaring Schrijf op 2 posters het volgende: op de ene: Wil je doen wat God vraagt? Op de andere: Waarom lukt het wel/niet? Laat ze deze 2 vragen in drietallen bespreken. Laat ze op de geeltjes hun reacties schrijven. Laat ze daarna de geeltjes opplakken op de posters. Bekijk daarna samen de reacties adhv de volgende vragen: 1. Wil je het wel? Of soms ook niet? 2. Wat maakt het houden van de geboden zo moeilijk? 3. Probeer je het wel weer iedere dag? 4. Ken je woorden uit de bijbel die dit omschrijven? (oude mens/nieuwe mens/ bekering enz).	
19.40	Bijbelstudie Romeinen 7 Leg uit: Het is niet zo dat de bijbel zegt dat wanneer je eenmaal bekeerd bent, je als vanzelf zonder zonde bent. Er zijn wel christenen die dit zeggen, en die zeggen dat het mogelijk is om als christen zonder zonde te leven. Als je zulke mensen spreekt, zou je aan je eigen geloof kunnen gaan twifelen of aan de kracht van God in je leven. Maar de bijbel laat toch iets anders zien. Iedereen blijft zonden doen en de aantrekkingskracht van 'het verkeerde doen' voelen. Ook al geloof je in God. Zelfs iemand als Paulus heeft nog steeds 'last' van de zonde. Hij zegt dat zelf in Romeinen 7 : 18-23 Dat gaan we lezen. Paulus beschrijft hier zichzelf. Eigenlijk stelt hij aan de orde wat wij net in de vorige vragen besproken hebben: het verschil tussen wat hij wil en wat hij doet. Hij wil het goede maar merkt toch dat hij vaak het kwade doet. Op het werkblad de volgende dingen: Het kwade: ● Het goede: ●	

	En de volgende vakjes: Paulus zegt de volgende dingen van zichzelf: <table border="1"> <tr> <td>Ik verlang dit maar laat het na</td><td>Wil ik vermijden maar doe ik toch</td><td>Ik wil het wel maar doe het niet.</td></tr> <tr> <td>In alles wat ik doe zie ik een deze / een andere wet</td><td>Is niet aanwezig in mijn natuur</td><td>Ik verlang dit maar laat het na</td></tr> <tr> <td>Het dringt zich op</td><td>De wet van de zonde leeft in mij</td><td>Ik stem vol vreugde in met de wet van God</td></tr> </table> Bekijk nu samen wat Paulus eigenlijk zegt over het goede. Kijk nu wat er in de vakjes staat: zegt Paulus dit over het goed of over het kwade? Verbindt het vakje nu met de juiste stip (het goede óf het kwade). Bespreek wat ze hebben gevonden. Is dit herkenbaar voor de catechisanten. (misschien kun je dit ook zien in de posters van de vorige werkvorm). Leg nu uit: Hier zie je dus strijd. Wat je wilt doen, doe je niet. Je doet juist de dingen die je niet wilt doen. Dit is dus strijd. Het is vechten. Paulus concludeert in vers 24 dat hij hierdoor een ongelukkig mens is. Zijn bestaan wordt beheerst door de dood. Gelukkig vertelt hij in vers 25 ook de oplossing van deze strijd en de oplossing van zijn ongelukkig zijn: De Here Jezus is de oplossing.	Ik verlang dit maar laat het na	Wil ik vermijden maar doe ik toch	Ik wil het wel maar doe het niet.	In alles wat ik doe zie ik een deze / een andere wet	Is niet aanwezig in mijn natuur	Ik verlang dit maar laat het na	Het dringt zich op	De wet van de zonde leeft in mij	Ik stem vol vreugde in met de wet van God	
Ik verlang dit maar laat het na	Wil ik vermijden maar doe ik toch	Ik wil het wel maar doe het niet.									
In alles wat ik doe zie ik een deze / een andere wet	Is niet aanwezig in mijn natuur	Ik verlang dit maar laat het na									
Het dringt zich op	De wet van de zonde leeft in mij	Ik stem vol vreugde in met de wet van God									
19.50	de witte en de zwarte hond Vertel het volgende verhaaltje: In een grot wonen 2 honden. Een witte en een zwarte. Ze leven daar niet plezierig. Ze vechten voortdurend met elkaar. Ze zijn allebei even sterk en willen niets liever dan elkaar verscheuren. Eén keer per dag kom jij langs. Je hebt een aantal karbonaadjes mee die je de honden moet voeren. Jij hebt invloed op deze strijd. Jij kan gaan bepalen wie er gaat winnen. Hoe zou je dat kunnen bepalen? Welke hond zou er gaan winnen? (het is natuurlijk de hond die jij het eten geeft. Die hond wordt sterker de andere zwakker en zal dus gaan verliezen). Vraag hierna aan de groep: Denk eens aan het vorige: Wat zou de zwarte hond kunnen zijn? (oude mens)										

	Wat de witte? (nieuwe mens) Dus je hebt er blijkbaar wel invloed op de uitkomst van die strijd. We gaan eerst nu in deze les oude mens en nieuwe uitwerken.							
19.55	De ‘honden’ inkleuren vanuit Kol. 3 Op het werkblad: <table><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Oude mens/aards</td><td>Nieuwe mens</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> We gaan nu lezen hoe de oude mens eruit ziet en hoe de nieuwe mens eruit ziet. Verdeel de groep in 2 groepen. De ene groep leest Kol 3: 5-9 De andere groep leest: Kol 3:12-17 Vul die zaken vanuit de tekst die bij ‘oude mens’ en ‘nieuwe mens’ horen in het desbetreffende vak in. Bespreek dit nog even na. Welke vak wil je graag zijn en doen? Maar wat zie je zo vaak? Bespreek nog even deze laatste vraag: Hoe kun je nu de witte hond voeden zodat hij sterker wordt? Je zou met de jongelui nog even terug kunnen kijken naar les 2. Daar stonden de vruchten van de Geest. Die lijken weer precies op de ‘witte hond’. Je kunt nog uitleggen dat de Here Jezus, zijn Geest aan iedereen wil geven die erom vraagt. Dat heeft Hij beloofd. (Lucas 11:13) Zo kun je de ‘witte hond’ voeden. Door God te vragen om Zijn Geest. Hij zal je helpen bij de strijd tegen de zwarte hond. En mocht de zwarte hond weer even gewonnen hebben, dan heeft de Here Jezus beloofd dat hij dat wil vergeven. Je mag elke dag opnieuw beginnen.			Oude mens/aards	Nieuwe mens			
								
Oude mens/aards	Nieuwe mens							

20.00	Presentatie Deze laatste 2 lessen kunnen voornamelijk gebruikt worden om het spel goed af te werken en samen de plannen goed uit te voeren. Wat moet er nog gebeuren. Is alles er al of moeten er nog dingen gemaakt worden. Hoe gaan jullie de uitloopavond gebruiken. Kun je misschien iets aan je ouders laten zien? Waar kunnen zij het spel bekijken? Hoe gaan jullie vertellen aan de gemeente dat jullie een spel hebben gemaakt. (berichtje liturgieblad, spel achterin de kerk leggen ofzo?).	
20.15	sluiting Vraag God zijn Geest en kracht om te strijden tegen de dingen die niet goed zijn, en te groeien in de dingen die wel goed zijn (konkreet noemen wat er naar voren gekomen is, evt. ieder iets in het gebed naar voren laten brengen.)	

c. benodigde materialen

- evt materialen voor de presentatie
- flaps (placemet-werkvorm), stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Psalm 25:2 en 6; Gz 161, Gz 163, LB 473

bijbelgedeelten: Rom.7:7-8:11; Gal 5: 13-26; Ef 4:17-32; Kol 3:5-25

belijdenis: HC 33, NGB art 24

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kennen alle geboden (of in eigen woorden)				
	2 - De catechisanten weten dat wanneer je bij God hoort, je nog steeds zonden doet en je dus niet zondenvrij bent.				
	3 - Ze kunnen dit ook aangeven vanuit hun eigen leven.				
	4 - Ze kunnen vertellen hoe Paulus dat omschrijft in Romeinen 7.				
	5 - Ze kunnen vertellen welk gedrag hoort bij de nieuwe mens en de oude mens nav Kol 3.				
	6 - Ze weten dat God Zijn Geest geeft aan hen die Hem dat vragen. De Geest zal hen helpen om een nieuw mens te worden.				
	7. - Ze zijn bereid om steeds meer God te gaan dienen in hun leven.				
	8. - Ze willen steeds Christus vragen hun zonden te vergeven.				
9. - Ze willen vragen of de Heilige Geest hen wil helpen.					
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

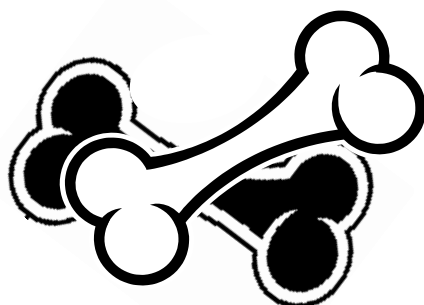
De witte en de zwarte hond

blok E - nivo 1 - avond 7

Bijbelstudie Romeinen 7:18-23

het kwade

het goede

*Ik verlang dit
maar laat het na*

*Ik wil het wel maar
doe het niet.*

*Ik stem vol vreugde in
met de wet van God*

*In alles wat ik doe zie ik deze / een
andere wet*

Het dringt zich op

*De wet van de zonde
leeft in mij*

*Is niet aanwezig
in mijn natuur*

*Wil ik vermijden
maar doe ik toch*

Galaten 5: 22 - 23a

Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

De honden inkleuren – Kolossenzen 3: (5-9) (12-17)

Oude mens/aards

Nieuwe mens

Avond 8 De hele wet in één woord: liefde!

Achtergrondinformatie

Inleiding

Bedoeling van deze les is dat de jongeren nog een keer de stof van de laatste twee blokken samenvatten, en dat nog een keer onderstreept wordt dat de samenvatting van de wet is: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf.

De kern van de geboden

Een keer werd aan Jezus gevraagd, wat volgens Hem het belangrijkste, het grootste gebod was. (zie Mt 22:34-40).

Om deze vraag te begrijpen moet je weten dat de Joden de wet van Mozes opgesplitst hadden in meer dan 600 geboden en verboden, en dat ze eindeloos konden discussiëren over de vraag wat de rangorde van de geboden was.

Er zit echter een groot gevaar in deze manier van denken, want wie onderscheid maakt tussen grote en kleine geboden, maakt ook onderscheid tussen grote en kleine zonden. Kleine zonden zijn dan zo erg niet, want die worden wel vergeven, maar grote zonden, doodzonden, dat is wel een probleem.

Jezus leert je op een andere manier over geboden en zonden denken. Zijn antwoord was: Heb de Here God lief met je hele hart, je hele ziel en met heel je verstand, dat is het eerste en belangrijkste gebod.

En nu zou je nog even kunnen denken: een zonde tegen God dat is een probleem, maar een zonde tegen m'n naaste dat valt wel mee. Maar Jezus vervolgt: En het tweede gebod, even belangrijk als het eerste is: je zult je naaste liefhebben als jezelf.

Zo leert Jezus ons:

1) Alle geboden, en dus ook alle zonden hebben te maken met dit grote liefdegebod. Denk dus nooit: nou ja, dat is maar een kleine zonde.

2) Het gaat bij Gods wet niet om een systeem van regels, die je wel kunt houden als je maar je best doet. Het gaat om volmaakte liefde in alles wat je doet en laat! (Denk aan de geschiedenis van de rijke jongeman ; Mt 19:16-22)

Een paar opmerkingen bij 'de rijke jongeman'

- De vraag van de man is al opvallend: wat moet ik doen?

Hij komt Jezus advies vragen, zonder te beseffen dat hij bij Jezus moest zijn omdat alleen door Jezus er verlossing is.

- Jezus gaat er eerst in mee: hou je dan aan de geboden. En als de man vraagt 'welke?' somt Jezus de tweede tafel van de wet op (waarin de eerste besloten ligt). Dan blijkt dat de man altijd met veel toewijding zich aan de geboden heeft proberen te houden. En toch voelt hij dat het houden van de regels niet genoeg is.

Maar dan brengt Jezus de diepte van de wet naar voren: heb echt en radicaal lief, en laat niets belangrijker zijn dan het volgen van Mij! En daarmee ontdekt hij deze man aan z'n zonde. Datzelfde wil Jezus bij ons ook doen. Komen we tot het "Wie kan er dan nog gered worden?" (vrs 25). Beseffen we dat we volstrekt afhankelijk zijn van Jezus. Hij heeft de geboden voor

ons vervult, en wil dat nu in ons werken. Daarbij gaat het dan niet om je houden aan de regels, maar om het groeien in radicale liefde.

De 'kaarten' van het spel

<i>1. Dien Mij alleen.</i>	Bijbelverhaal: Elia op de Karmel Opdracht: Bespreek samen: Is God echt het belangrijkste of zijn er andere dingen nog belangrijker?
---	--

<i>2. Dien Mij alleen zoals ik dat wil Maak geen afbeelding van Mij</i>	Bijbelverhaal: Het gouden kalf. Bespreek samen: Welke eigenschap van God is voor jou heel belangrijk?
---	--

<i>3. God heeft een grote Naam. Hou die naam hoog!</i>	Bijbelverhaal: God roept Mozes bij de brandende braamstruik Bespreek samen: Hoe laat jij zien in jouw gedrag dat jij "christen" bent.
--	--

*4. Vier elke week de
rustdag, want God
geeft je rust.*

Bijbelverhaal: God schiep de
hemel en de aarde in 6
dagen.
De 7e dag rustte Hij.

Bespreek samen: God heeft de zondag
gemaakt om te genieten.
Genieten jullie ook echt van de zondag?

*5. Gehoorzaam je
vader en je
moeder.*

God wil graag dat je door je
ouders leert dat je bij Hem
mag horen. Je ouders wijzen
je daarin de goede weg.

Bespreek samen:
Wat zijn goede
eigenschappen voor ouders,
denk je?

*6. Niet doodslaan,
niet schelden,
maar wees goed
voor die ander*

Bijbelverhaal: Kain en Abel
Kain zegt: "Ben ik mijn broeders
hoeder?" De Here Jezus was wel een
goede herder.

Bespreek samen:
Wanneer ik niet pest of scheld dan voldoe
ik al aan dit gebod. Klopt dit?

*7. Wees trouw
aan elkaar,
zeker als je
getrouwd bent.*

Onderwerp van deze les:
God is trouw geweest aan het volk
Israel. Hij doet altijd wat Hij heeft
beloofd. Hij is ook trouw aan ons.

Bespreek samen:
Doen wat je hebt beloofd is niet altijd
makkelijk. Heb jij hier wel eens moeite mee
gehad?

*8. Niet stelen,
maar delen.*

Bijbelverhaal: De gelijkenis van de talenten.

Bespreek samen:
Welke talenten bezit jij?
Hoe kun je ze inzetten voor iemand anders?

*9. Lieg niet, die ander
moet op je kunnen
rekenen*

Bijbeltekst: Efeze 4:29
Spreek alleen goede en waar nodig opbouwende woorden die goed doen aan wie ze hoort.

Bespreek samen: Soms is het goed om dingen niet te zeggen omdat iemand anders dan veilig bij je is. Kun je een situatie bedenken waarbij het beter is om iets niet te zeggen?

*10. Wees tevreden met
wat God je geeft.*

Onderwerp: Je kunt jaloers zijn op wie iemand is, wat hij kan of wat hij heeft. God geeft alles en wil graag dat je tevreden bent.

Bespreek samen:
Ben jij weleens jaloers. Op wat dan? Wat doe je wanneer je jaloers bent. ?

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kennen de 10 geboden en de samenvatting van deze geboden.
- Ze kunnen omschrijven wat ze over deze geboden in deze 2 blokken geleerd hebben.
- Ze weten dat God ten diepste liefde vraagt in deze geboden. Liefde voor Hem en voor andere mensen.
- Ze weten dat ze wanneer ze weer merken dat het niet lukt om onvoorwaardelijk van God te houden ze vergeving mogen vragen door de dood van Christus.
- Ze weten dat de Heilige Geest hun wil helpen om steeds meer in liefde voor God en de naaste te leven.

Hart

- Ze zijn bereid om steeds meer van God te gaan houden en van de andere mensen om hen heen.
- Ze willen ook steeds vergeving vragen aan God voor hun zonden.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	herhaling les vorige week Leg uit: De vorige lessen hebben we de geboden 6 tot en met 10 behandeld. Daarna hebben we de vorige week gekeken naar de strijd tussen de 'oude' en 'nieuwe' mens. We hebben gezien dat Paulus bij zichzelf merkt dat zijn wil en zijn gedrag niet in overeenstemming zijn. Hij wil graag doen wat God vraagt maar het lukt vaak niet. Dat maakte hem ongelukkig. We merken dat vaak zelf ook. Het beeld hiervoor was de zwarte en witte hond. We hebben gezien dat je door God te vragen om Zijn Geest je de witte hond kunt voeren en dat hij zo sterker wordt dan de zwarte.	
19.20	alle 10 geboden spel Deze les is met name een terugblik op de blokken die we gehad hebben. Wat waren opvallende punten? Wat hebben jullie er met name van meegenomen? Eerst gaan we terugkijken d.m.v. een spel. Op de bijgevoegde bijlage (ook opgenomen bij de achtergrondinformatie) staan hokken met daarin een gebod aan de ene kant en aan de andere kant een Bijbeltekst/ stukje van de les. Deze	

	hokken moeten door midden geknipt worden zodat de rechterkant en de linkerkant gescheiden worden. Deze puzzelstukken worden verdeeld over de groep. Zodat iedereen één stuk heeft. (Per gebod verdelen zodat ze wel samengevoegd kunnen worden) Dat betekent ook dat je waarschijnlijk niet alle geboden kunt verdelen. Bij 10 deelnemers of minder kun je het spel twee keer spelen. Je kunt er ook voor kiezen om een aantal geboden in het spel op te nemen, en de anderen daarna gewoon erbij op de poster te plakken. Iedereen gaat met zijn stukje het andere bijpassende stukje zoeken. Ze moeten dus met anderen proberen te passen. Zo ontstaan er duo's. (de geboden worden dan gekoppeld aan de onderwerpen/opdrachten). Ze kunnen dan binnen de duo's de bespreekopdracht doen. (ivm de tijd kan dit ook overgeslagen worden). Hierna worden de complete puzzeltjes op een grote poster geplakt in volgorde van de geboden. Er moet naast de puzzels wel ruimte blijven om iets op te schrijven. NB Als je denkt dat het voor de deelnemers te moeilijk is om de helften bij elkaar te passen alleen op grond van wat op de puzzelstukken staat, kun je ervoor kiezen om alle hokken op een andere manier door te knippen zodat ze ook kunnen kijken of de beide helften op elkaar passen)	
19.35	Wat hebben ze geleerd? Nu alle geboden en onderwerpen/Bijbelteksten op een poster staan, kunnen de jongeren gaan bekijken bij welk gebod/ puzzel ze iets geleerd hebben. Laat ze dit eerst individueel opschrijven op het werkblad. Op het werkblad: Bij gebod..... Voor mij was dit nieuw:..... Dit heb ik ervan geleerd:..... Daarna even overleggen met buurman/vrouw met de volgende vraag: Leg uit aan je buurman/buurvrouw wat je geleerd hebt. Wat neem je mee vanuit de les? Vind samen een kernwoord dat je achter de puzzel op de grote poster kunt schrijven. (voor beiden één kernwoord). Hierna schrijven ze hun kernwoorden achter het betreffende puzzeltje op de poster. Bekijk nu samen de poster en leg uit. God houdt van ons en daarom vraagt Hij liefde terug. Net zoals in een goede liefdesrelatie. Dan doe	

	je dingen voor die ander en niet voor jezelf Hij heeft doordat Hij zoveel van ons hield Zijn Zoon aan het kruis laten sterven. Hij gaf eerst liefde. (zelfs toen wij nog vijanden waren) En nu vraagt Hij liefde van ons. Voor Hemzelf, voor Zijn Naam, Hij vraagt tijd van ons om aan Hem te besteden. En Hij vraagt liefde voor andere mensen. Lees nu samen: Matt 22:36-39 Schrijf nu onder aan de poster: de samenvatting van de wet: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf. God wil dus niet dat je je zonder liefde aan de regels houdt. Hij wil liefde voor Hem en liefde voor mensen onderling. Dat vraagt hij. Bekijk nu samen: hoe zie je terug bij de geboden dat het om liefde gaat. (misschien samen even weer de puzzelstukjes bekijken).	
19.45	Bijbelstusie Mt 19 Een voorbeeld daarvan zien we in de bijbel. Wanneer de Here Jezus dit ook duidelijk wil maken aan een rijke jonge man. Lees nu samen Matt 19: 16- 22. Dit kan eventueel met verschillende stemmen. Er zitten in dit verhaal 3 ‘stemmen’: de verteller, de Here Jezus, de jongeman Leg uit: de jongeman wil graag het eeuwige leven verdienen door zich aan de geboden te houden. Hij heeft dat heel ijverig gedaan. Maar de Here Jezus laat zien dat het niet genoeg is om je ‘koud’ aan de regels te houden. Jezus laat zien dat je je hele leven voor God in moet kunnen zetten omdat je zoveel van Hem houdt. Bespreek nu gezamenlijk: De man dacht echt dat hij tot alles bereid was voor een leven met God. Maar Jezus vraagt net dat ene dat hij blijkt niet te kunnen opbrengen. Bij hem zat zijn rijkdom in de weg. Kun je je iets voorstellen bij zijn probleem? Zit er bij jou ook iets in de weg om Jezus te kunnen volgen? Misschien denk je nu. Het lukt me nooit om zo liefdevol Jezus te volgen. Gelukkig mag je altijd weer bij Hem terugkomen wanneer het fout gaat. Wanneer je merkt dat andere dingen belangrijker worden. Je merkt weer dat je je hecht aan mooie dingen, dat je het niet prettig vindt om op zondag rust te nemen voor God of je merkt dat je jaloers bent. Dan mag je steeds terug komen bij God en vergeving vragen. Gelukkig is Jezus degene die liefde vraagt en het volgen van Hem. Hij is ook degene die je zonden kan en wil vergeven. Elke dag opnieuw. Hij belooft Zijn Heilige Geest die je kracht geeft om Hem te volgen. De Heilige Geest zorgt ervoor dat je steeds meer liefdevol met andere mensen omgaat en dat je steeds meer je leven aan God kunt wijden.	

20.00	Presentatie: Deze laatste 2 lessen kunnen voornamelijk gebruikt worden om het spel goed af te werken en samen de plannen goed uit te voeren. Wat moet er nog gebeuren. Is alles er al of moeten er nog dingen gemaakt worden. Hoe gaan jullie de uitloopavond gebruiken. Kun je misschien iets aan je ouders laten zien? Waar kunnen zij het spel bekijken? Hoe gaan jullie vertellen aan de gemeente dat jullie een spel hebben gemaakt. (berichtje liturgieblad, spel achterin de kerk leggen ofzo?).	
20.15	Afsluiting - Sluit af met een gebed waarin de punten die in de les naar voren zijn gekomen verwerkt worden.	

c. benodigde materialen

- kaartjes 10 gebodenspel
- poster (lijmspuitbus), stiften
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 116: 1 en 3; 118:1 en 5; Gz 155; Gz 164; LB 477; LB 481

bijbelgedeelten: Mt 19:16-22; Mt 22: 36-39; Rom 13:8-10; 1 Joh 3:11-24

belijdenis: HC znd 2 v/ant 4

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1. Ze kennen de 10 geboden en de samenvatting van deze geboden.				
	2. Ze kunnen omschrijven wat ze over deze geboden in deze 2 blokken geleerd hebben.				
	3. Ze weten dat God ten diepste liefde vraagt in deze geboden. Liefde voor Hem en voor andere mensen				
	4. Ze weten dat ze wanneer ze weer merken dat het niet lukt om onvoorwaardelijk van God te houden ze vergeving mogen vragen door de dood van Christus.				
	5. Ze weten dat de Heilige Geest hun wil helpen om steeds meer in liefde voor God en de naaste te leven.				
	6. Ze zijn bereid om steeds meer van God te gaan houden en van de andere mensen om hen heen.				
	7. - Ze willen ook steeds vergeving vragen aan God voor hun zonden.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

De hele wet in één woord: liefde!

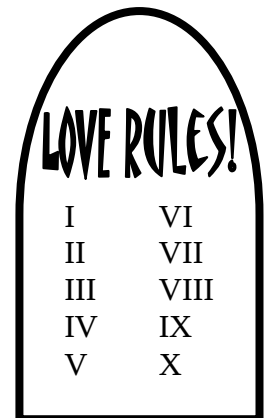
blok E - nivo 1 - avond 8

Wat heb je geleerd

Bij gebod.....

Voor mij was dit
nieuw:.....

Dit heb ik ervan geleerd:.....
.....

Bijbelstudie Matteus 19:16-22

Verteller: Nu kwam er iemand naar Jezus toe met de vraag:

Jongeman: 'Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?'

Verteller: Hij antwoordde:

Jezus: 'Waarom vraag je me naar het goede? Er is er maar één die goed is. Als je het leven wilt binnengaan, houd je dan aan zijn geboden.'

Jongeling: 'Welke?'

Verteller: vroeg hij.

Jezus: 'Deze,'

Verteller: antwoordde Jezus,

Jezus: 'pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, toon eerbied voor uw vader en moeder, en ook: heb uw naaste lief als uzelf.'

Verteller: De jongeman zei:

Jongeman: 'Daar houd ik me aan. Wat kan ik nog meer doen?'

Verteller: Jezus antwoordde hem:

Jezus: *'Als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen; dan zul je een schat in de hemel bezitten. Kom daarna terug en volg mij.'*
Verteller: *Na dit antwoord ging de jongeman terneergeslagen weg; hij had namelijk veel bezittingen.*

Efeziërs 4 : 29 + 32

Laat geen vuile taal over uw lippen komen, maar alleen goede en waar nodig opbouwende woorden, die goed doen aan wie ze hoort. Wees goed voor elkaar en vol medeleven; vergeef elkaar zoals God u in Christus vergeven heeft.

Galaten 5 : 16 - 17

Ik zeg u dus: laat u leiden door de Geest, dan bent u niet gericht op uw eigen begeerten. Wat wij uit onszelf najagen is in strijd met de Geest, en wat de Geest verlangt is in strijd met onszelf. Het een gaat in tegen het ander, dus u kunt niet doen wat u maar wilt.

Liefde is...

